

Publikator

ROK 2021 nr 75

artykuły informacyjne i dydaktyczne dla nauczycieli

Wydawca:
MODN w Elku
ISSN 1641-8085

Art. 74 Karta Nauczyciela

W dniu rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej, 14 października każdego roku, obchodzony będzie Dzień Edukacji Narodowej.

Dzień ten uznaje się za święto wszystkich pracowników oświaty i jest wolny od zajęć lekcyjnych.

*Mając na względzie doniosłą
rolę oświaty i wychowania
w Rzeczypospolitej Polskiej,
pragnąc dać wyraz
szczególnej randze społecznej
zawodu nauczyciela*

**składamy pracownikom oświaty
podziękowania za wartościowe rezultaty pracy
i najlepsze życzenia pomyślności
z okazji Dnia Edukacji Narodowej**

Obraz Lolame z Pixabay

W NUMERZE:

- III Mazurski Zjazd
Doradców Metodycznych s. 2
- Młodzi przedsiębiorcy
z Zespołu Szkół nr 6
im. M. Rataja w Elku s. 3
- Promocja wolontariatu s. 5
- Działalność Szkolnego
Koła Caritas w II LO w Elku s. 6
- Charakter chrześcijański s. 11
- Czy potrzebna jest
moralność publiczna? s. 13
- Czy chrześcijanie mogą
wtrącać się do polityki? s. 14
- Projekt wspierający
nauczycieli w kształceniu
na odległość s. 15
- Projekt *Przeżyjcie swoje
życie!* s. 16
- Muzeum w edukacji s. 17
- Jak bezpiecznie i efektywnie
korzystać z TIK w przedszkolu s. 18

III MAZURSKI ZJAZD DORADCÓW METODYCZNYCH

1-2 PAŹDZIERNIKA 2021
Nidzica

W dniach 1-2 października 2021 r. odbył się w III Mazurski Zjazd Doradców Metodycznych zorganizowany przez Powiatowy Ośrodek Rozwoju Edukacji w Nidzicy. Doradcy metodyczni z ośrodków w Bartoszycach, Elku, Kętrzynie, Giżycku i Nidzicy spotkało się w Marózie, by pogłębić swoją wiedzę w trakcie warsztatów i wykładów. Była to również znakomita okazja by wymienić doświadczenia, nawiązać i zacieśniać kontakty.

Honorowy patronat nad spotkaniem objął Starosta Nidzicki Marcin Paliński, który uroczystie otworzył zjazd. Swoją obecnością zaszczylił zjazd Warmińsko-Mazurski Kurator Oświaty Krzysztof Marek Nowacki z dyrektorką Małgorzatą Hohleitner.

Po uroczystym powitaniu gości i uczestników zjazdu Małgorzata Wilińska, dyrektor Powiatowego Ośrodka Rozwoju Edukacji w Nidzicy, przedstawiła historię placówki i prowadzone w niej różnorodne formy wsparcia nauczycieli szkół powiatu nidzickiego, działdowskiego i szczygieńskiego. Tego dnia wystąpił dr Marek Jamróz, wykładowca akademicki, trener, mediator i coach.

Przeprowadził on niezwykle zajmujący wykład „Współpraca i komunikacja z młodzieżą”. Następnie doradca metodyczny PORE w Nidzicy, pani Marta Bonalska, opowiedziała o propozycji ciekawej innowacji pedagogicznej prowadzonej we współpracy z innymi ośrodkami doradztwa w województwie.

W sobotni poranek uczestnicy zjazdu wzięli udział w szkoleniu prowadzonym przez stylistkę biznesową i doradcę wizerunkowego, Beatę Majcher na temat tworzenia własnego wizerunku, poszukiwania stylu i budowania marki.

Kolejnym punktem programu były warsztaty prowadzone przez doradców nidzickiego ośrodka. Uczestnicy mogli wybierać spośród poniższych tematów:

- Kaligrafia z historią pisma w tle.
- Tworzenie testów matematycznych.
- Edukacja matematyczna z wykorzystaniem Kart Grabowskiego.
- Lapbook jak papierowy dysk – kreatywnie gromadź, układaj utrwalaj.
- Bezpieczeństwo w ruchu drogowym.

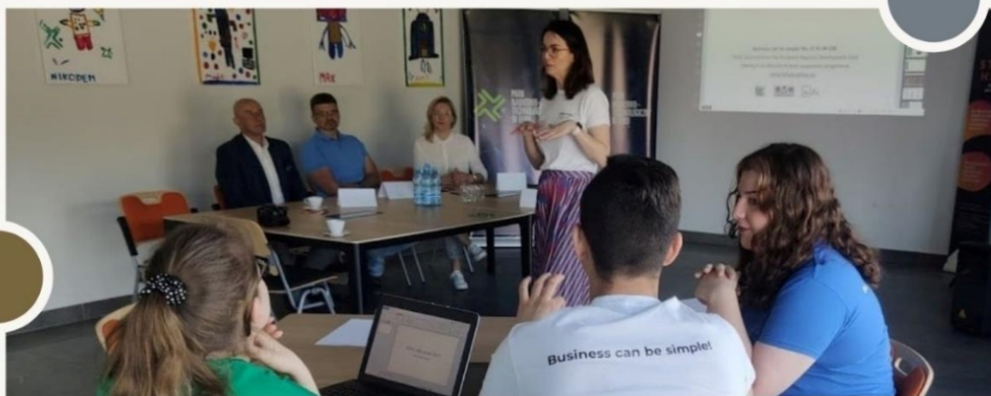
Zjazd zakończył się obietnicą spotkania na kolejnym, co najlepiej świadczy o walorach bezpośredniej integracji środowiska doradców metodycznych w sieci doradztwa województwa warmińsko-mazurskiego.

Młodzi przedsiębiorcy

z Zespołu Szkół nr 6 im. Macieja Rataja w Elku

*"Biznes
może być
prosty"*

Wyjątkową okazję do poszerzenia swej wiedzy na temat prowadzenia własnego biznesu mają uczniowie z Zespołu Szkół nr 6 im. Macieja Rataja w Elku, którzy biorą udział w międzynarodowym projekcie "Biznes może być prosty".

Głównym celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie przedsiębiorczości młodzieży w regionie przygranicznym Litwy i Polski. Szczegółowe cele projektu określono następująco:

- wzmocnienie kompetencji zainteresowanych stron w zakresie nowych usług rozwoju przedsiębiorczości młodzieży,
- dostarczenie młodzieży wiedzy i umiejętności z zakresu przedsiębiorczości,
- wdrożenie modelu odpowiedzialnej promocji biznesu (BONUS) jako narzędzia usług w zakresie zrównoważonego rozwoju przedsiębiorczości w regionie przygranicznym Litwy i Polski.

Projekt opiera się na dwóch ideologiach: "Biznes może być prosty" i "Zero odpadów produkcyjnych – nowe możliwości dla małych przedsiębiorstw". Jest on realizowany przez Stowarzyszenie „Euro-region Niemen” w Suwałkach, w partnerstwie z Instytucją Publiczną

PVC oraz Kowieńskim Uniwersytetem Technologicznym. Całkowity budżet projektu to kwota rzędu 396 548,06 EUR. Jego realizacja rozpoczęła się w lipcu 2020 r. i trwać będzie do grudnia 2021 r.

Do projektu zaproszeni zostali uczniowie szkół ponadpodstawowych oraz studenci. Po stronie litewskiej przystąpiła do niego młodzież z Olity, Mariampola, Kowna i powiatu wileńskiego. Po stronie polskiej młodzież pochodzi z subregionu elckiego, suwalskiego i białostockiego (łącznie 15 zespołów). Z Zespołu Szkół nr 6 im. Macieja Rataja w Elku do projektu przystąpiły dwa pięcioosobowe zespoły oraz dwóch opiekunów. Pierwszy z zespołów to **Eco Manus**, drugi to **Imperium Wcale Nie Rzymskie**.

Do udziału w projekcie zostali też zaproszeni w roli mentorów doświadczeni regionalni przedsiębiorcy. Ich zadaniem jest dzielenie się doświadczeniem i wiedzą z młodymi przedsiębiorcami z regionów przygranicznych Litwy i Polski. Mentorem zespołów z ZS 6 została pani Anna Ciesielska z Olsztyna (cudowna osobowość!), która jest managerem inkubacji startupów, ekspertem PARP, partnerem platform startowych Polski Wschodniej oraz

parków naukowo-technologicznych z Warmii i Mazur. Pani Anna przeprowadziła z elcką młodzieżą szereg sesji mentorskich, na których pomagała młodym przedsiębiorcom w tworzeniu firm, opracowywaniu modelu biznesowego i propozycji wartości, doborze narzędzi marketingowych i budżetowaniu biznesu.

Do udziału w projekcie zaproszona została elcka firma CGCABLE Sp. z o.o. Sp.k., zajmująca się produkcją wiązek elektrycznych i specjalistycznych przewodów elektrycznych. Firma CGCABLE wspierała firmę Imperium Wcale Nie Rzymskie i dostarczała materiały odpadowe w postaci resztek kabli. Druga z firm – Eco Manus, otrzymała wsparcie od pracownic Kurii Elckiej, parafii katolickich z Elku i okolic oraz elckich przedszkoli, czego wynikiem była zbiórka około 100 kg resztek świec, puszek po przetworach, kredki świecowe, sznurki, materiały do pakowania. Partnerem wspierającym dla obydwu młodych firm był Park Naukowo-Technologiczny w Elku.

Zgodnie z ideą projektu, firmy młodych przedsiębiorców z Zespołu Szkół nr 6 im. Macieja Rataja w Elku, weszły na lokalny rynek z dwoma nowymi produktami zero waste. Firma Eco Manus zajęła się produkcją unikatowych świec z odpadów (parafina, wosk pszczeli). Natomiast firma Imperium Wcale Nie Rzymskie wyprodukowała niezatapialne breloki z korków od wina i plecionek z resztek kablowych oraz podstawki korkowe pod gorące naczynia. Część dochodu ze sprzedaży swoich produktów, uczniowie postanowili przekazać na rozbudowę szkolnego ogrodu. W ten właśnie sposób poznają w praktyce czym jest społeczna odpowiedzialność biznesu (CSR).

Podczas realizacji projektu młodzież uczestniczyła w szeregu międzynarodowych szkoleń (w formie online), które dotyczyły tego, jak wprowadzić nową firmę na rynek; w jaki sposób poprowadzić ją, aby osiągnęła sukces; w jaki sposób należy badać rynek i preferencje konsumentów. Uczniowie przygotowali prezentacje multimedialne o swoich firmach i przedstawili je w języku angielskim przed litewskimi ekspertami. Firma Imperium Wcale Nie Rzymskie nagrała również film konkursowy.

Podczas realizacji projektu został wdrożony **model BONUS**, jako sposób współpracy, którego głównym celem jest kształcenie młodych ludzi w zakresie przedsiębiorczości. Idea rozwijania tego modelu zrodziła się na podstawie oceny realnych możliwości osiągnięcia konkretnych rezultatów, gdy partnerzy z różnych dziedzin współpracują i wszyscy pracują w sposób ukierunkowany. Obszary specjalizacji obejmują biznes, instytucje edukacyjne i badawcze, indywidualnych mentorów i młodzieżowe zespoły inicjatywne.¹ W ramach projektu w Parku Naukowo-Technologicznym w Elku odbyły się także warsztaty z udziałem litewskiego partnera tzw. Hackathon. Młodzi innowatorzy, wykorzystując wcześniej zdobytą wiedzę, pracowali nad rozwiązaniem dwóch problemów biznesowych: Parku Naukowo-Technologicznego w Elku oraz litewskiego producenta czekolady.

Rozwiązanie problemów biznesowych przedstawili, opierając się na Business Model Canvas:

- generowanie pomysłów w odpowiedzi na postawiony problem,
- opracowanie rozwiązań,
- opracowanie prezentacji rozwiązań.

Po pitchingu (inaczej prezentacja pomysłu przed inwestorem) wyróżnione zostały dwa zespoły.

Przed uczestnikami projektu jeszcze wiele innych wyzwań. Najlepsze zespoły z Litwy i Polski zostaną zaproszone do zaprezentowania pomysłów na innowacyjne produkty podczas międzynarodowych wystaw i otwartych pawilonów w regionach. Młodzież weźmie również udział w spotkaniu na kampusie technologicznym, podczas którego przedstawi swoje pomysły potencjalnym inwestorom, odwiedzi firmy biznesowe, weźmie udział w biznesowej grze symulacyjnej. Najlepsze pomysły z każdego kraju zostaną wybrane i zaproszone na obóz liderów biznesu.

Czy warto było uczestniczyć w projekcie? Oczywiście tak!

Firmy, które wspierały nasze pomysły miały możliwość realizacji celów społecznych przy jednoczesnym kształceniu młodzieży w zakresie przedsiębiorczości. Pomysły młodzieży pozwoliły na wydłużenie cyklu produkcyjnego z wykorzystaniem niskowartościowych odpadów surowcowych w celu stworzenia nowych produktów. Przyczyniły się one także do zmniejszenia ilości odpadów trafiających na wysypisko.

Udział uczniów w projekcie stworzył okazję do lepszego zrozumienia biznesu, stania się częścią świata biznesu i sprawdzenia swoich sił wobec praktycznych wyzwań.

Źródła:

1. https://www.instagram.com/eco_manus/
2. https://www.facebook.com/technopark.elk/posts/4051057365007227?notif_id=1624436059636233¬if_t=page_post_reaction&ref=notif
3. <https://www.elk.pl/aktualnosci-wpis/5190/po-prostu-biznes-moze-byc-prosty>
4. <https://niemen.org.pl/stowarzyszenie-euroregion-niemen/>

Urszula Mikłosz i Alicja Tracichleb-Salik to koordynatorki projektu w Zespole Szkół nr 6 w Elku.

Partnerzy projektu:

Instytucja publiczna PVC

Stowarzyszenie Euroregion Niemen

Kowieński Uniwersytet Technologiczny

Wydawca:

Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku
Adres: ul. Sikorskiego 5A, 19-300 Elk, tel. 087621 10 71
Redaktor Naczelny: dr Ryszard Skawiński, www.modn.elk.pl
Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w nadesłanych materiałach.
Redakcja nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń.

¹ <https://ibonus.eu/en/about/>

Promocja wolontariatu

Warsztaty szkoleniowo-formacyjne „Promocja Wolontariatu 2021+” odbyły się 29 września 2021 roku w Centrum Administracyjno-Pastoralnym w Elku. W spotkaniu zorganizowanym przez Caritas Diecezji Elckiej wzięli udział opiekunowie szkolnych kół Caritas i nauczyciele, którzy chcą zainicjować działalność wolontariacką.

Ks. bp Jerzy Mazur SVD wyraził wdzięczność i udzielił pasterskiego błogosławieństwa wszystkim zaangażowanym w służbę wolontariatu. Podkreślił, aby nie tracić wiary w dobro, które zgromadzenie czynią na rzecz bliźnich i zachęcał, by nie bać się nowych wyzwań, przed którymi stoi dzisiejszy świadek miłosierdzia.

Hanna Gutowska, opiekunka SKC przy Zespole Szkół nr 2 im. K. K. Baczyńskiego w Elku, zaprezentowała „news round-up”, skrót najważniejszych inicjatyw, które udało się jej zrealizować z grupą wolontariuszy pomimo niesprzyjających okoliczności pandemii COVID-19. Przedstawiła szeroki wachlarz działań, które warto kontynuować, by rozbudzać „wyobraźnię miłosierdzia”.

Bogatym bagażem doświadczeń „wolontariatu ekologicznego” podzieliła się Alicja Tracichleb-Salik, doradca metodyczny Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Elku i nauczyciel-wychowawca Zespołu Szkół nr 6 im. M. Rataja w Elku.

Zgromadzeni, mogli uczestniczyć w warsztatach „Promocja wolontariatu 2021+”. Uczyli się, w jaki sposób promować wolontariat i prowadzić „szlachetną propagandę dobroci”, wykorzystując narzędzia kampanii społecznych i marketingu społecznego.

Następnie s. Donata Topa OSB nakreśliła podstawowe założenia wolontariatu misyjnego. Przedstawiła ideę praktyki pomocy i przedsięwzięć organizowanych na rzecz potrzebujących w Kenii.

Uczestnicy warsztatów mogli wymienić się doświadczeniem związanym z prowadzeniem szkolnych kół Caritas.

Dziękujemy wszystkim zaangażowanym w przygotowanie warsztatów, uczestnikom za obecność. Mamy nadzieję na kolejne spotkanie podczas Gali Wolontariatu planowanej na 2 grudnia 2021 roku.

Ks. Tomasz Bondzio jest koordynatorem Szkolnych Kół Caritas Diecezji Elckiej.

Wolontariat (łac. *Voluntarius* – dobrowolny) – dobrowolna, bezpłatna, świadoma praca na rzecz innych osób lub całego społeczeństwa, wykraczająca poza związki rodzinne, koleżeńskie, przyjacielskie.

Wolontariusz to osoba pracująca na zasadzie wolontariatu. Według ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wolontariuszem jest ten, kto dobrowolnie i świadomie oraz bez wynagrodzenia angażuje się w pracę na rzecz osób, organizacji pozarządowych, a także rozmaitych instytucji działających w różnych obszarach społecznych. Instytucje te nie mogą korzystać z pracy wolontariuszy przy prowadzonej działalności gospodarczej, czego wprost zakazuje ustawa.

Określenie *bezpłatna* nie oznacza *bezinteresowna*, lecz *bez wynagrodzenia materialnego*. W rzeczywistości wolontariusz uzyskuje liczne korzyści niematerialne: zaspakaja chęć zrobienia czegoś dobrego, pożytecznego, satysfakcję, spełnienie swoich motywacji (poczucie sensu, uznanie ze strony innych, podwyższenie samooceny), zyskuje nowych przyjaciół i znajomych, zdobywa wiedzę, doświadczenie i nowe umiejętności, a w związku z tym i lepszą pozycję na rynku pracy.

Działalności Szkolnego Koła Caritas im. Świętej Jadwigi Królowej przy Zespole Szkół nr 2 im. K.K. Baczyńskiego w Elku

Sens funkcjonowania szkolnego koła Caritas opiera się na autentycznym zaangażowaniu ludzi młodych na rzecz osób potrzebujących, na wzajemnym partnerskim zaufaniu, współodpowiedzialności i pracy zespołowej.

Działalność SKC jest wszechstronna i różnorodna pod względem form i sposobów działania. Do najbardziej rozpowszechnionych zaliczyć należy wieloraką pomoc materialną i duchową dzieciom i potrzebującym. Podstawowym celem tej organizacji jest praktyczna realizacja przykazania miłości bliźniego w odniesieniu do każdego, bez względu na jego przekonania, wyznanie, narodowość czy rasę. Do osiągnięcia celu członkowie SKC dążą przez podejmowanie zadań zarówno w obrębie szkoły, jak i środowiska. Praca w Szkolnym Kole Caritas kształtuje wrażliwość na potrzeby innych ludzi, a jednocześnie pomaga w odkrywaniu własnych talentów i umiejętnym ich rozwijaniu.

Współpraca z otoczeniem

Koło z II LO nawiązało współpracę oraz podejmowano działania między innymi na rzecz:

- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elku,
- Fundacji „Pomóż Im” na rzecz Dzieci z Chorobami Nowotworowymi i Hospicjum dla Dzieci w Białymstoku,
- Domu Pomocy Społecznej „Misericordia” w Elku,
- Koła Elckich Poetów działającego przy Towarzystwie Miłośników Elku,
- Stowarzyszenia Kobiet z problemami Onkologicznymi Amazonki w Elku,
- Caritas Diecezji Elckiej,
- S. Barbara Pillar – misje w Kamerunie,
- Elckiego Klubu Morsów „Arktyka”.
- Wielonarodowej Batalionowej Grupy Bojowej NATO stacjonującej w Bemowie Piskim.

Profesjonalizacja działań

Profesjonalizacja działań w obszarze wolontariatu leży w interesie każdej instytucji. Zaangażowanie ochotników daje wiele korzyści, jakimi są m.in. znaczące wsparcie w realizacji działań, poszerzenie oferty społeczno-kulturalnej, możliwość lepszego poznania potrzeb odbiorców czy otwarcie się na zgłaszane przez nich inicjatywy. Profesjonalizacja organizacji wolontariatu pozwala na zbudowanie trwałego systemu, który sprawia, że wolontariusze stają się realnym wsparciem, a współdziałanie przynosi obustronną satysfakcję. Profesjonalizacji wolontariatu Koła w II LO służył udział w warsztatach szkoleniowo-formacyjnych zorganizowanych przez Caritas Diecezji Elckiej we współpracy z Wydziałem Katechetycznym Elckiej Kurii Diecezjalnej „Wolontariat alternatywą dla uzależnień w świetle kierunków realizacji polityki oświatowej państwa”; szkolenie wolontariuszy: „Pierwsze kroki w wolontariacie” w ramach profesjonalizacji wolontariatu Szkolnego Koła Caritas im. Świętej Jadwigi Królowej przy Zespole Szkół nr 2 im. K.K. Baczyńskiego w Elku; udział wolontariuszy w kampanii społecznej z okazji Dnia Białej Łaski zorganizowanej w szkole w celu zwrócenia uwagi na problemy osób niewidomych i niedowidzących.

Realizacja projektów i programów

- Program „Szkoła Przyjazna Rodzinie” tworzący przestrzeń dla współpracy szkoły z organizacjami pozarządowymi i osobami zaangażowanymi w promocję wartości rodzinnych,
- „Erasmus+ Vievez votre vie/Przeżyjcie swoje życie”. Wolontariat jako alternatywa dla nadmiernego korzystania z komórek, Internetu oraz portali społecznościowych,
- #RazemNaŚwięta – działania związane z przedświątecznym wolontariatem z inicjatywy MEN, skierowanym do osób samotnych, ubogich, wykluczonych społecznie,
- #SzkołaPamięta – sprzątanie zabytkowego cmentarza w Elku przed Świętem Zmarłych.
- Kampania Społeczna „Pola Nadziei”. Współpraca z Fundacją „Pomóż Im” na rzecz Dzieci z Chorobami Nowotworowymi i Hospicjum dla dzieci.
- Dzieło „Adopcja Serca”. Umożliwienie dziecku z Kamerunu kontynuowania nauki, zapewniając środki finansowe na pokrycie kosztów związanych z edukacją szkolną.

Działania podjęte przez Koło

Udział wolontariuszy w Programie Edukacji Żeglarskiej.

Wolontariusze SKC wzięli udział w rejsie po Zatoce Gdańskiej, w ramach projektu „Polska Morska Niepodległa”. Rejs był nagrodą za całoroczną działalność w wolontariacie. W wydarzeniu wzięło udział 12 wolontariuszy. Oprócz poznawania zasad i technik żeglowania, młodzież miała okazję poznać miejsca szczególnie związane z obroną Wybrzeża.

Vievez votre vie/Przeżyjcie swoje życie” – udział wolontariuszy w projekcie międzynarodowym

Wolontariusze SKC zorganizowali obchody Dnia Nauczyciela w stylu PRL. W spotkaniu uczestniczyli zaproszeni goście,

nauczyciele i wychowawcy, dyrekcja oraz wolontariusze. Wystrój sali, rekwizyty i stroje wolontariuszy nawiązywały do minionej epoki. Młodzież przygotowała program „Lekcja w PRL”. Wywiad, dyskusja i rozmowy uczestników dotyczyły życia w czasach, kiedy komórki, Internet i portale społecznościowe nie istniały lub nie były ogólnie dostępne. Działanie było jednym z zadań wynikających z projektu - zapobieganie uzależnieniom od komórek i Internetu oraz rozwijanie aktywności społecznej.

W ramach realizacji projektu międzynarodowego „Vivez votre vie/Przeżyjcie swoje życie” wolontariusze zorganizowali na terenie szkoły zbiórkę elektrośmieci pod hasłem: „Śmieci oddajesz – drzewko dostajesz”. Przez dwa dni nauczyciele, uczniowie i pracownicy szkoły oddawali bezpłatnie zużyte baterie, ładowarki, myszki komputerowe, butelki typu PET, opakowania po chemii gospodarczej, makulaturę w zamian otrzymaliśmy sadzonki brzoź, grabów oraz dębów, które posadziliśmy wokół naszej szkoły.

Kampania Społeczna „Pola Nadziei”

Od dwóch lat SKC współpracuje Fundacją „Pomóż Im” na rzecz Dzieci z Chorobami Nowotworowymi i Hospicjum dla dzieci. Podejmowane działania są dwuetapowe: jesienny i wiosenny. Jesienią posadzono wokół szkoły 100 cebulek kwiatowych żonkili, z których wiosną wyrosły żonkilowe pola nadziei, wówczas prowadzone mogą być kwety na rzecz dzieci, podopiecznych fundacji. Dzięki zdobytym funduszom, niesiona jest pomoc nieuleczalnie chorym dzieciom, ich rodzinom i rodzinom w żałobie. Dzieciom zapewniona jest całodobowa opieka lekarska i pielęgnarska, rehabilitacja, leki.

Ogólnopolskie Zbiórki Żywności

Od lat wolontariusze SKC włączają się w ogólnopolskie zbiórki żywności „Kromka Chleba dla Sąsiada”, świąteczne oraz wakacyjne. Wolontariusze pełnili dyżury w sklepach „Biedronka” przy ul. Warszawskiej, ul. Sikorskiego oraz „Plus” przy ul. Sikorskiego. W akcję zaangażowało się łącznie 36 osób. Zebrane produkty trafiły do najbardziej potrzebujących rodzin wielodzietnych, samotnych osób starszych, bezdomnych, których nie stać na zakupy.

Wolontariuszy zaangażowanie w morsowanie

29 Września, przy Centrum Edukacji Ekologicznej w Elku, odbyło się otwarcie sezonu Elckiego Klubu Morsów „Arktyka”. W wydarzeniu uczestniczyli wolontariusze, którzy rozdawali uczestnikom ciepłe posiłki, po pierwszej tego sezonu kąpieli.

Międzynarodowy Dzień Białej Laski „Ja nie widzę ciebie, ty zobacz mnie” w szkole.

Od 1964 roku, na całym świecie 15 października obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Niewidomych. W Polsce ten dzień oficjalnie po raz pierwszy świętowano w 1993 roku. Z okazji święta gościliśmy w naszej szkole Dawida, absolwenta naszej szkoły, który mimo utraty wzroku, normalnie funkcjonuje w środowisku. Celem spotkania było przypomnienie, że osoby niewidome i słabowidzące są obecne w naszym społeczeństwie oraz uczestniczą w nim na równi z osobami pełnosprawnymi.

Wolontariusze Szkolnego Koła Caritas im. Świętej Jadwigi Królowej przy Zespole Szkół nr 2 w Elku kolejny raz odwiedzili pacjentów szpitala miejskiego w Elku. Wizyta rozpoczęła się wspólną Mszą św., następnie młodzież, pod opieką kapelana szpitala ks. Zbigniewa Kamińskiego, udała się do chorych, aby obdarować własnoręcznie przygotowanymi breloczkami z przesłaniem Ojca Świętego Franciszka. Była to dobra okazja, aby podarować chorym uśmiech i ciepłe słowo, niejednokrotnie pogrążonym w bólu i cierpieniu. Czas spędzony przy szpitalnym łóżku pozwolił dowiedzieć się czegoś nowego – o chorobie, bólu, cierpieniu, a zarazem o sobie. Wizyta wolontariuszy sprawiła wiele radości i uśmiechu. Zarówno pacjenci szpitala, jak też personel medyczny z ogromną radością przyjęli odwiedziny wolontariuszy.

Dzień Babci i Dziadka w Domu Pomocy Społecznej.

Z okazji Dnia Babci i dziadka wolontariusze SKC odwiedzili seniorów w Domu Pomocy Społecznej. Tym razem motywem przewodnim spotkania była „randka w ciemno”. Część męska mieszkańców musiała określić wzór ideału kobiecości, natomiast, panie wzór prawdziwego mężczyzny. Nagrodą za udział w zabawie było spotkanie przy ognisku oraz podwieczorek z wolontariuszami i zaproszonym gościem. Seniorzy otrzymali pamiątkowe medale.

Dzień Kobiet w Domu Pomocy Społecznej „Misericordia”.

Wolontariuszki SKC przy ZS nr 2 im. K.K. Baczyńskiego w Elku wpadły na pomysł świętowania Dnia Kobiet wraz z podopiecznymi DPS-u „Misericordia” w Elku. Dziewczeta same wymyśliły formułę spotkania. Własnoręcznie wykonały kwiaty z krepiny i przygotowały scenariusz spotkania. Tym razem pensjonariusze wzięli udział w „Familiadzie”. Pytania dotyczyły spraw kobiecych. Nie mogło zabraknąć drobnych życzeń i kwiatów z okazji Dnia Kobiet. Zapewniliśmy Seniorów, że wkrótce odwiedzimy ich z nowym pomysłem na dobrą zabawę.

Wizyta wolontariuszy SKC i żołnierzy NATO w Domu Pomocy Społecznej.

Wolontariusze SKC mieli okazję uczestniczyć w niezwykle wyjątkowym wydarzeniu. Tego dnia podopiecznych Domu Pomocy Społecznej „Misericordia” w Elku odwiedzili żołnierze z szóstej zmiany NATO,

którzy na co dzień stacjonują w Bemowie Piskim. Bariera językowa nie była problemem, nasi wolontariusze wykazali się bardzo dobrą znajomością języka angielskiego. Goście zadawali wiele pytań, chętnie też opowiadali o sobie oraz o swojej trudnej i odpowiedzialnej pracy. Nasi uczniowie pośredniczyli w rozmowach między seniorami i żołnierzami z pododdziału przeciwlotniczego z Rumunii.

Spotkanie wolontariuszy i żołnierzy NATO z wychowankami Domu Dziecka w Elku.

W niedzielę, 8 marca, wolontariusze SKC wraz z żołnierzami z szóstej zmiany NATO-wskich sił sojuszników, którzy na co dzień stacjonują w Bemowie Piskim odwiedzili domy dziecka w Elku. Uczestnicy spotkania podzieleni na 5 grup (1 wolontariusz oraz 5 żołnierzy z USA i Rumunii) udali się do wyznaczonych wcześniej placówek. Zadaniem wolontariuszy było tłumaczenie rozmów z języka polskiego na angielski i odwrotnie. Rozmowy dotyczyły różnych dziedzin życia codziennego wychowanków Domu Dziecka. Popołudnie minęło szybko i przyjemnie. Zarówno wolontariusze jak i żołnierze zobowiązali się do stałej współpracy.

Jubileusz 15-lecia istnienia Szkolnego Koła Caritas

Szkolne Koło Caritas im. Świętej Jadwigi Królowej przy Zespole Szkół nr 2 im. K.K. Baczyńskiego obchodzi w tym roku swój jubileusz – 15 rok działalności.

Z tej okazji 28 lutego, odbyła się uroczysta gala, na którą zostali zaproszeni przedstawiciele organizacji współpracujących ze szkołą. Zabierający głos goście podkreślali wyjątkowość Szkolnego Koła Caritas, gratulowali pięknego jubileuszu i życzyli kontynuowania tak potrzebnej w środowisku pracy.

Przygotowania do tak ważnego wydarzenia w życiu wolontariuszy zaczęły się dużo wcześniej. Wraz z Radą Wolontariatu długo zastanawialiśmy się nad formułą gali, co chcielibyśmy pokazać, na co zwrócić uwagę, żeby zaprezentować się z jak najlepszej strony, jak docenić i podziękować wolontariuszom za szczególne zaangażowanie w działalność charytatywną.

Inauguracja obchodów miała miejsce dzień wcześniej. 27 lutego, w kościele pw. Najświętszej Maryi Panny Królowej Apostołów, miała miejsce uroczysta Msza św. O oprawę liturgii zadbał wolontariusze

Powiatowe obchody Dnia Pracownika Socjalnego.

Wolontariusze SKC, na prośbę dyrekcji PCPR-u, włączyli się w obchody Dnia Pracownika Socjalnego. Z tej okazji przygotowali akademię okolicznościową przedstawiającą codzienne życie trochę zwariowanej rodziny, oprawę muzyczną oraz konkurs, w którym nagrodą były wykonane przez wolontariuszy breloczki.

W uroczystościach wzięły udział m.in. lokalne władze samorządowe, na czele ze starostą elckim Markiem Chojnowskim, pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Elku, Domu Pomocy Społecznej w Nowej Wsi Elckiej oraz miejskiego i gminnych ośrodków pomocy społecznej. Obchody były również okazją do podziękowania pracownikom socjalnym za ich trudną pracę.

Kampania „Pola Nadziei”

Kontynuowane są działania na rzecz dzieci chorych onkologicznie pozostających po opieką Fundacji „Pomóż Im”. We współpracy z elckimi amazonkami założono „Pole Nadziei”. Posadzono łącznie 100 cebulek żonkili, które są symbolem wyższości poświęcenia nad egoizmem, miłości nad śmiercią. Kiedy wiosną zakwitną, będziemy rozdawać mieszkańcom Elku, kwestując na rzecz cierpiących dzieci.

„Szkoła pamięta” – sprzątanie zabytkowego cmentarza

W ramach akcji #SzkołaPamięta założono kolejne „Pole Nadziei” przy Elckim Centrum Kulturalnym. W wydarzeniu uczestniczyli: prezydent Elku Tomasz Andrukiewicz, Aneta Werla – dyrektor ECK, oraz Panie ze Stowarzyszenia Elckich Amazonek. Każdy z obecnych miał możliwość symbolicznego posadzenia cebulek kwiatowych. Cel został osiągnięty – 100 żółtych żonkili wiosną zakwitnie w centrum miasta. Następnie przeszliśmy na zabytkowy cmentarz, aby uporządkować groby przed świętym zmarłych.

Spotkanie św. Mikołaja z mieszkańcami Domu Pomocy Społecznej.

W przeddzień Bożego Narodzenia wolontariusze złożyli wizytę podopiecznym Domu Pomocy Społecznej. Każdy z mieszkańców otrzymał upominek świąteczny. Działanie było efektem włączenia się w akcję #RazemNaŚwięta i podjęciem działań związanych z przedświątecznym wolontariatem zaproponowanym przez Ministra Edukacji Narodowej. Informacje zostały umieszczone na stronie internetowej i w mediach społecznościowych.

Spotkanie opłatkowe Towarzystwa Miłośników Elku.

„Przejdź na stronę dobroci” to widowisko, które zaprezentowali wolontariusze SKC uczestnikom spotkania opłatkowego Towarzystwa Miłośników Elku. Przedstawienie ukazało historię współczesnej dziewczyny, która wśród zgiełku codzienności nie dostrzega istoty świąt Bożego Narodzenia. W spotkaniu uczestniczyła Senator RP Małgorzata Kopiczko oraz wiceprezydent Elku Mirosław Hołubowicz. Na młodych artystów również czekał słodki poczęstunek oraz upominki.

Spotkanie z chorymi w szpitalu miejskim z okazji Światowego Dnia Chorego.

oraz Pan Organista, na co dzień Tata jednej z naszych uczennic. Mszę św. koncelebrowaną sprawowali: ks. Jarosław Buchowiecki, ks. Tomasz Różański oraz ks. dr Ryszard Sawicki – wicedyrektor Caritas Diecezji Elckiej ds. formacji i wolontariatu. Podczas przygotowań zawsze mogliśmy liczyć na pomoc i wsparcie merytoryczne pani Izabeli Klimowicz oraz p. Artura Jamrożka – przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego. Bardzo zależało nam na zaprezentowaniu naszych dotychczasowych osiągnięć, dlatego zdecydowaliśmy się na wykonanie wystawy plakatów prezentujących przekrój wolontariatu ukazujący 15 lat istnienia. Wspólnie z wolontariuszami spotykaliśmy się wielokrotnie, aby wybrać te zdjęcia, które najbardziej ukazą specyfikę naszych działań.

Ważnym etapem przygotowań było podkreślenie działalności wolontariuszy. Po długich konsultacjach z p. Klimowicz doszliśmy do wniosku, że pamiątkowe, jubileuszowe medale będą trafną nagrodą za zaangażowanie i pomoc innym ludziom. Wspólnie z Radą Wolontariatu wpadliśmy na pomysł, żeby przyznać medale w kategorii: „15 Wspaniałych na 15-lecie Szkolnego Koła Caritas”. Projekt przedstawiony przez firmę przygotowującą medale został zaakceptowany i wykonany. Bardzo zależało nam również, żeby pozostawić jubileuszowe pamiątki w szkole tym, którzy wkrótce zasilą szeregi wolontariatu. Postanowiliśmy, że będą to koszulki dla podkreślenia istoty wydarzenia. Projekt i wykonanie należał do naszego absolwenta – Mateusza Sigła, który odegrał niemałą rolę w budowaniu naszej organizacji, będąc uczniem naszej szkoły.

Pierwszym opiekunem duchowym naszego koła, przed piętnastu laty był ówczesny wicedyrektor Caritas Diecezji Elckiej, ks. dr. Jacek Nogowski, dlatego poprosiliśmy o udzielenie wywiadu. Nad całość czuwał nasz wolontariusz Dominik Fiecko, który zajął się nagraniem filmu o naszym kole, uzupełnieniem zdjęciami oraz montażem całości filmu. Miłą niespodzianką sprawili nasz byli wolontariusz-Mateusz Sigiel, kierując pozdrowienia do wszystkich uczestników gali, a przede wszystkim do wolontariuszy, zwłaszcza z najmłodszych klas zachęcając do trwania w niesieniu pomocy potrzebującym.

O powodzeniu obchodów jubileuszu Szkolnego Koła Caritas decydowały środki finansowe pozyskane od Prezydenta Miasta Elku, Starosty Powiatu Elckiego oraz Stowarzyszenia „Inicjatywa”.

Udział wolontariuszy w reportażu „Testament Miłości Jana Pawła II w Elku

W telewizji katolickiej TRWAM, wyemitowany został reportaż pt. „Testament Miłości Jana Pawła II w Elku”, w którym ukazano aktywność Caritas Diecezji Elckiej jako odpowiedź na apel Ojca Świętego Jana Pawła II, który skierował do nas 8 czerwca 1999 r. podczas swojej apostolskiej wizyty w Elku. W reportażu wzięli udział wolontariusze SKC, prezentując swoje osiągnięcia, podsumowali 15 lat istnienia wolontariatu.

Wartościowe rezultaty wolontariatu:

- Członkostwo w SKC dało uczniom możliwość rozwoju pod względem samorządności, organizowania akcji charytatywnych i przeprowadzania ich, pozyskiwania środków i materiałów na działalność koła, współpracy z organizacjami,
- Działalność w kole nauczyła wrażliwości na potrzeby innych, odpowiedzialności za powierzone działania, nauczyła współpracy w grupie oraz bezinteresowności,
- Członkowie koła nauczyli się angażowania się w działania koła, otwarcia na propozycje ale również samodzielności w podejmowaniu inicjatyw w planowaniu pracy koła,
- Stworzenie młodzieży szkolnej alternatywy w stosunku do narkotyków, przemocy i agresji pozwoli uczniom aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym, stwarza szansę rozwoju osobowości młodym ludziom i przyczyni się do samorealizacji,
- Wykształcenie w uczniach postaw prospołecznych (otwartość, wrażliwość, współczucie, dostrzeżenie osób potrzebujących, altruizm). Nabycie odpowiedzialności za własne czyny,
- Działalność SKC promowała naszą szkołę w środowisku lokalnym i poza lokalnym. Zdjęcia z akcji, w których uczestniczyło nasze SKC, zamieszczane są na stronie internetowej szkoły i Caritas Diecezji Elckiej.
- Członkostwo w SKC daje uczniom zadowolenie i satysfakcję, z każdym rokiem jest więcej chętnych do bycia członkiem SKC. Uczniowie chcący należeć do SKC starają się, by mieć dobre wyniki w nauce i bardzo dobre zachowanie, gdyż takie osoby są przyjmowane do SKC.

Hanna Gutowska jest opiekunem Szkolnego Koła Caritas im. Świętej Jadwigi Królowej przy Zespole Szkół nr 2 im. K. K. Baczyńskiego w Elku.

Charakter chrześcijański

według św. Józefa Bilczewskiego, arcybiskupa lwowskiego

Numer 73 „Publikatora” zawierał artykuł pt. „Święty biskup i wychowawca – Józef Bilczewski”¹. Ten znakomity intelektualista, profesor i rektor Uniwersytetu Lwowskiego, na początku listopada 1918 roku zakończył pracę nad listem pasterskim pt. „Charakter”. Obszerny, stustronicowy list jest swoistym traktatem pedagogicznym skierowanym do uczniów szkół średnich oraz seminariów nauczycielskich. W pierwszej części listu, najkrótszej (ok. 10 stron), abp Bilczewski omawia „charakter czysto ludzki”, ukazując jego składniki oraz sposoby ich rozwijania. Kolejna część, zatytułowana „Charakter chrześcijański”, jest znacznie dłuższa (ok. 40 stron), podobnie jak część trzecia – „Pierwzór charakteru”.

Dwaj księża, ks. prof. Stanisław Dziekoński (UKSW) oraz ks. Henryk Jankowski (Łomża), umieścili rozważania pedagogiczne abpa Bilczewskiego w kontekście ówczesnej nauki Kościoła w artykule „Charakter chrześcijański w pismach Józefa Bilczewskiego jako świadectwo wizji wychowawczej Kościoła na przełomie XIX i XX wieku” – „Studia Gdańskie” XXIV(2009). Stwierdzają oni, że list pasterski abpa Bilczewskiego mieści się w ramach „refleksji teologiczno-pedagogicznej specyficznej dla epoki zdominowanej neotomizmem”. Arcybiskup wskazał w charakterze chrześcijańskim następujące elementy różniące go od charakteru naturalnego: „1) rozum oświecony wiarą; 2) wolę wzmocnioną łaską uświęcającą;

3) wyobraźnię, uczucia i temperament, które w swych skłonnościach i popędach są uzgadniane z wolą Bożą; 4) cnoty moralne podniesione do godności cnót nadprzyrodzonych przez łaskę uświęcającą”. Nauczanie arcybiskupa Bilczewskiego oddaje ducha epoki ukształtowanego m.in. encykliką Piusa XI o chrześcijańskim wychowaniu młodzieży *Divini illius magistri*. W tym dokumencie zawarta została teza, że wychowanie (kształcenie charakteru) jest nierozłącznie powiązane z religią objawioną, ona bowiem wyjaśnia cel życia i przeznaczenie człowieka, ona odgrywa fundamentalną rolę w kształtowaniu sumienia. W encyklice *Divini illius magistri* papież Pius XI pojął polemikę z pedagogicznym naturalizmem w duchu filozofii tomistycznej. Do tendencji naturalistycznych zaliczano wówczas odejście od „wychowania tradycyjnego” (wychowanie jako „urabianie”) na rzecz tzw. „nowego wychowania” (wychowanie jako „samowychowanie”). Owo „samowychowanie” sto lat temu rozumiano jako samoistny rozwój według naturalnych praw rozwojowych na bazie „wewnętrznych zalet wychowanka”. Jak piszą autorzy artykułu, „na gruncie pedagogiki katolickiej takie ujęcia zostały poddane ostrej krytyce, nie tylko ze względu na samo określenie wychowania, ale przede wszystkim na system, który je definiował”. Autorzy przypominają przyjmowany przez pedagogikę katolicką podział na „cnoty przyrodzone” i „cnoty wlane”, przywołując pogląd J. Woronieckiego:

„Charakter chrześcijański to niewzruszona stałość, wierność, konsekwencja, którą człowiek, wsparty łaską Bożą, okazuje w swym myśleniu, chceniu, we wszystkich swych czynach i zaniechaniach, kierując się zawsze i wszędzie wskazaniem wiary, podporządkowanymi jednej najwyższej moralnej zasadzie. Innymi słowy: człowiek z charakterem chrześcijańskim to osobistość duchowo i moralnie jednolita...”

„cnoty przyrodzone stanowią mocne i trwałe podłoże dla cnót wpanych, które są konieczne przede wszystkim ze względu na nadprzyrodzony cel człowieka oraz brak harmonii w człowieku spowodowany grzechem (...). Cnoty wlane porządkują i uszlachetniają cnoty naturalne, dlatego też pełny rozwój osobowości chrześcijanina wymaga mocnego podłoża w przyrodzonych podstawach charakteru, a równocześnie przeniknięcia ich nadprzyrodzonymi pierwiastkami łaski”.

Obaj autorzy nawiązują do poglądów Josepha Merciera (1851-1926), twórcy tzw. tomizmu łowańskiego (neotomizmu). W jego ujęciu wychowanie to „wydobywanie z głębi duszy wychowanka ukrytych możliwości intelektualnych i woliowych”. Tak rozumiane wychowanie „realizuje się na drodze nieustannego moralnego ćwiczenia się w kształtowaniu przyzwyczajęń, czyli poprzez wielokrotnie powtarzane akty pedagogiczne”, ażeby zneutralizować złe skłonności, zaś dobre wzmocnić na tyle, by stały się cnotami. Samo wykonywanie poszczególnych, pojedynczych dobrych uczynków nie świadczy jeszcze o dobrym wychowaniu, dopiero przyzwyczajenie do czynienia dobra, czyli posiadanie cnót, świadczy o kimś, że jest dobrze wychowany. Owe cnoty skupione wokół wiary, nadziei i miłości składają się na charakter – cel zabiegów wychowawczych. Kluczową cnotą pozostaje miłość, której sprawdzianem są wyrzeczenie, poświęcenie, ofiara, otwartość i służebność wobec bliźniego oraz poddanie się woli Boga – Absolutnego Dobra.

Jak wspomniano wyżej, rozważania św. Józefa Bilczewskiego o czysto ludzkim charakterze zajmują w jego stustronicowym liście pasterskim około 10 stron (s. 71-81). Następnie rozpoczyna się część II listu zatytułowana „Charakter chrześcijański”. Ten „czysto ludzki” charakter to konglomerat różnych cech psychofizycznych odziedziczonych w genach oraz zinternalizowanych wartości i wypracowanych postaw, osiągniętych własnym wysiłkiem, ale również nabytych w toku wychowania w rodzinie, w szkole, w środowisku. Charakter

chrześcijański to coś dużo ważniejszego, bardziej skomplikowanego, cenniejszego. Nie bez powodu tę część rozpoczyna motto „Bądźcie doskonali, jak Ojciec wasz Niebieski doskonały jest” (Mt 5, 48), a w pierwszym zdaniu przywoływane są słowa Tertuliana: „Człowiecze, wielkie imię”. Zapewne wielu wystarczy dobrze ukształtowany charakter „czysto ludzki”, ale charakter chrześcijański to „dobro i piękno moralne pełniejsze”. Dlatego „charakter czysto ludzki” nie może zadowolić chrześcijanina, to do niego bowiem Bóg apeluje: „Przyjacielu, wznies się wyżej aż ku szczytom doskonałości ludzkiej”. Arcybiskup J. Bilczewski propaguje w swym liście rozpowszechnioną w XX wieku ideę powszechnej świętości chrześcijan, podkreślając, że Bóg nie zwraca się do jakiejś „małej tylko liczby wybrańców, ale do wszystkich ludzi i do każdego z nas, i do każdego z was z osobna”.

¹ Artykuł dostępny na stronie internetowej modn.elk.pl w zakładce Publikator

Charakter „czysto ludzki” pozostaje w ścisłym związku z charakterem chrześcijańskim – nie można poprzestać na ukształtowaniu tego pierwszego, ponieważ „aby być doskonałym chrześcijaninem, trzeba być doskonałym człowiekiem, aby być doskonałym człowiekiem, musi się być doskonałym chrześcijaninem.” (s. 82). Arcybiskup Bilczewski opisuje charakter chrześcijański: „Charakter chrześcijański to niewzruszona stałość, wierność, konsekwencja, którą człowiek, wsparty łaską Bożą, okazuje w swym myśleniu, chceniu, we wszystkich swych czynach i zaniechaniach, kierując się zawsze i wszędzie wskazaniami wiary, podporządkowanymi jednej najwyższej moralnej zasadzie. Innymi słowy: człowiek z charakterem chrześcijańskim to osobistość duchowo i moralnie jednolita, która w myśl zasad objawionych na powinności swoje wobec Boga, siebie, ludzi wszystkimi myślami, słowami, czynami odpowiada niewzruszenie: „tak, spełnię je, niech kosztuje, co chce”, a na wszystko, co tym obowiązkom jest przeciwne, mówi stale: „nie, nie uczynię tego, choćby i życiem nałożyć przyszło” – *non possum, non flectar!* Pełniejsze więc iskry religijne, wyższe zasady etyczne, wola granitowa szlachetniejsza, przepojona łaską, tworzą ten idealniejszy wizerunek moralny, który nazywamy charakterem chrześcijańskim (s. 82-83).

Chrześcijanin posiada zasady moralne i religijne od Boga, ale otrzymawszy normy moralne od Boga, nie jest skazany na bierność. „Z natury swojej człowiek jest tylko sługą Bożym, którego najwyższym przeznaczeniem na ziemi urzeczywistnienie idei szlachetnego człowieczeństwa” (s. 84). Człowiek – dzieckiem Bożym (s. 84-85), ale bez Boga – rozum zaciemniony, wola skłonna do złego, rozpętane namietności, bunt ciała przeciwko duchowi. Nie wyrzeźbi charakteru, „...kto przypuszcza, iż przyszedł na świat bez żadnych złych skłonności, iż był białym papierem niezapisanym, woskiem czystym, który można dowolnie i bez trudności ugniatać w każdą formę moralną, choćby najidealniejszą”. (s. 86-87). Świadomość zła zagrażającego człowiekowi i jego podatności na zło to jednak za mało. „Unikanie zła moralnego to jedna dopiero połowa, a nawet mniej niż połowa sprawiedliwości. Do sprawiedliwości pełnej trzeba jeszcze, żeby człowiek czynił dobrze, nabywał cnoty, doskonałości. W jakich kierunkach należy czynić dobrze, nabywać doskonałości? We wszystkich” (s. 88).

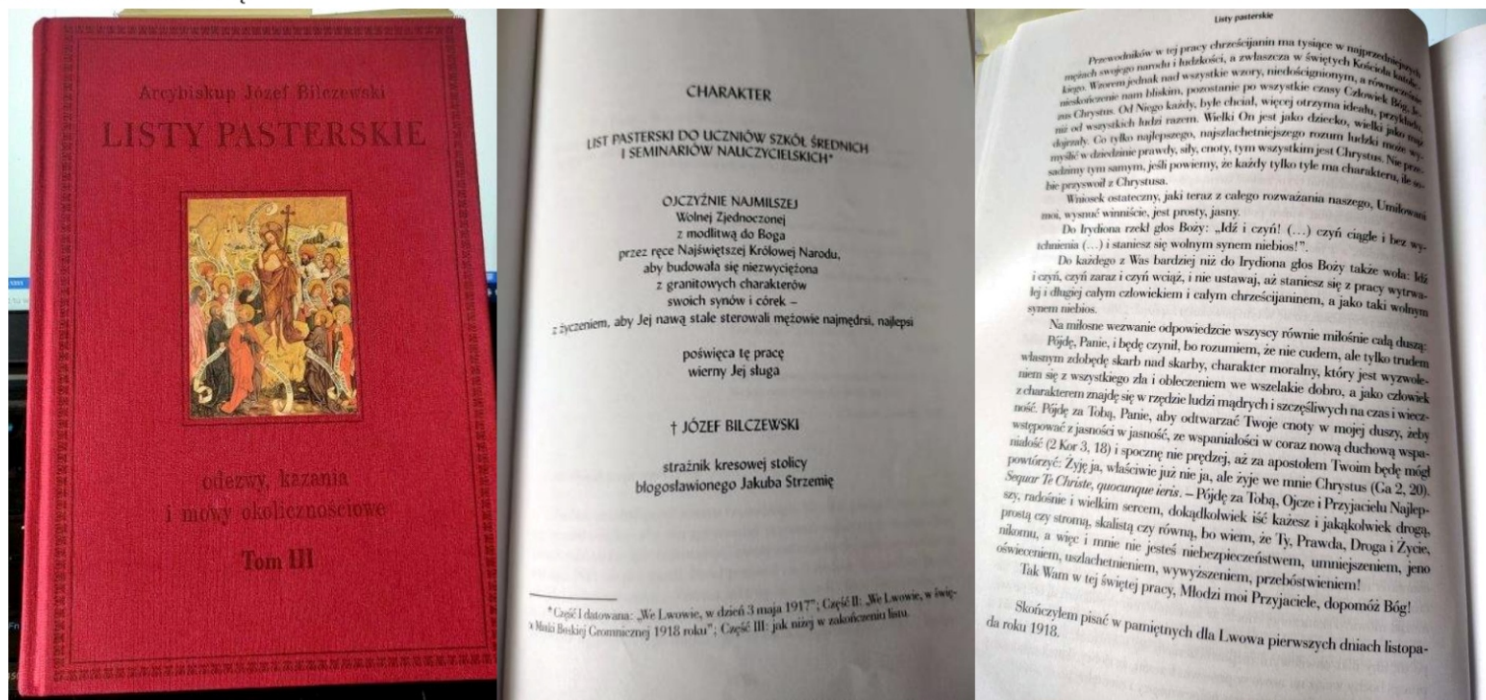
Chrystus przyniósł „jasno sformułowane reguły działania”, stanowi wzór charakteru chrześcijańskiego. Abp Bilczewski eksponuje „ludzkie” elementy tego charakteru ujawniające się od dzieciństwa po śmierć. Jezusa odznacza się męstwem, cierpliwością, obowiązkowością, sprawiedliwością, bezstronnością, szczerością oraz bezinteresownością.

W swoich czynach kieruje się miłością do Boga i ludzi. Może stanowić przykład patrioty – pokazuje, jak kochać swoją ojczyznę i język, jak szanować prawa narodu i zwyczaje. Pokazuje też, czym dla człowieka może i powinna być religia i czym modlitwa. Życie Jezusa przepojone jest pokorą i przebaczeniem, empatią oraz ogromną życzliwością wobec biednych i nieszczęśliwych. Obszerne, wielostronicowe opisy i analizy postępowania Jezusa abp Bilczewski czyni podstawą do sformułowania kluczowego wniosku swojego listu: Jezus Chrystus, osoba o idealnym charakterze moralnym, skupiająca wszystkie przymioty ludzkie, jest wzorem dla wszystkich chrześcijan. To powinno stać się podstawową tezą teorii i praktyki wychowania chrześcijańskiego. „Chrystus przyszedł na świat, żeby nauczyć ludzi, jak mają stawiać się charakterami” (s. 94).

Jezus Chrystus wprowadził „wyższą sprawiedliwość”, przekraczającą dotychczas znane w antycznych społecznościach. Jej wyższość polega na tym, iż opiera się ona na sumieniu, a nie na prawie, na relacji wobec Boga, a nie wobec ludzi. Wydaje się, że w takim postawieniu sprawy pojawia się nowoczesne, zbieżne z dzisiejszym pojmowanie „samowychowania”. To jest indywidualny trud każdego człowieka nad kontrolą i poprawą własnego postępowania. W przypadku osób wierzących dużą pomocą może być naturalne naśladowanie Jezusa Chrystusa i regularna spowiedź, ale również osoby niewierzące mogą skorzystać z postaci Jezusa jako „pierwowzoru charakteru”. Abp Bilczewski omawia w swoim liście postawy 11 Polaków, którzy mogli służyć młodzieży sprzed stu lat. Zalicza do nich Mikołaja Kopernika, Jana Zamoyskiego, Piotra Skargę, Stanisława Żółkiewskiego, Stefana Czarnieckiego, Tadeusza Kościuszkę, Tadeusza Czackiego, Adama księcia Czartoryskiego, Romualda Traugutta oraz Romana Żulińskiego i Rafała Krajewskiego (powstańców styczniowych).

Takie wzorce proponuje młodzieży sprzed stu lat jej duszpasterz abp Józef Bilczewski. I zachęca młodych do działania, do pracy nad sobą, do realizacji hasła: „Na ziemi być Polakiem to żyć bosko i szlachetnie”. A także postępowania zgodnego ze słowami św. Cypriana: „My, wyznawcy Chrystusa, nie głosimy szumnych słów, ale staramy się życie zapelnąć wielkimi czynami” (s. 151).

Cytaty z listu „Charakter” na podstawie: Arcybiskup Józef Bilczewski, *Listy pasterskie. Odezwy, kazania i mowy okolicznościowe*, t. III, Wydawnictwo Bł. Jakuba Strzemię Archidiecezji Lwowskiej Ob. Łac., Lwów-Kraków 2005

Czy potrzebna jest moralność publiczna?

Na ogół moralność publiczną w naukach filozoficznych i teologicznych definiuje się jako relację czynów do norm etyki społecznej. Kultura zachodnia przejmowała normy społeczne ze starszych kultur: Sumeru, Akadu, Egiptu, Babilonu, Asyrii, Izraela, Persji, innych kultur Bliskiego Wschodu, z kultury minojskiej, greckiej, a wreszcie rzymskiej. Chrześcijaństwo przejęło esencję etyczną z tych wszystkich kultur i okazało się, że fundamentalne normy moralne są takie same w wielu kulturach świata. Wynikały one zatem z samej natury ludzkiej.

Chrześcijaństwo jednak ten ogólnoludzki kodeks moralny ujednoliciło, uspołniło i udoskonalilo dzięki objawieniu Starego (Dekalog) i Nowego Testamentu, tworząc najdoskonalszy kodeks norm moralnych. Kodeks ten, oczywiście, rozwija się, gdyż ciągle dochodzą nowe kwestie, ale zachowuje zawsze swoją obiektywną tożsamość fundamentalną. W rezultacie obiektywnie formuje sumienie chrześcijanina. Sumienie to nie tylko uczucie lub samopoczucie. Jest to akt rozumu praktycznego, określający, czy coś czynić, czy nie czynić, czy powinienem wykonać dany czyn, czy mi nie wolno i czy dany czyn jest dobry, czy też zły moralnie. A samym jądrem sumienia jest zasada najogólniejszej normy moralnej: „Należy czynić dobro, a zła unikać”. Ale samo sumienie nie stanowi, co jest obiektywnie dobre, a co złe, a jedynie osądza mnie, czy stanąłem po stronie dobra, czy może po stronie zła. Muszę zatem konfrontować swoje sumienie z normami i kodeksami moralnymi, które nie zależą tylko ode mnie. To ludzkość formułowała od początku normy moralne i łączyła je w zbiory, analogiczne do kodeksów prawa w ogóle.

Niektórzy jednakże uważają, że żadna moralność czy etyka, zwłaszcza katolicka (chrześcijańska), nie powinna być uwzględniana w sferze publicznej (politycznej), ponieważ hamowałaby naturalne, pożądane procesy, charakterystyczne dla tego obszaru (J. Hartman, *Etyka. Poradnik dla grzeszników*, Kraków 2015). Inni twierdzą natomiast, iż nie ma niejako obiektywnego lustra, w którym człowiek i cała ludzkość może się przeglądać, czy i na ile są moralni lub niemoralni. Po rozbiciu lustra ogólnoludzkiego, jednego i wspólnego, potworzyły się etyki pluralistyczne, względne i subiektywne. Dzisiejsi epigonowie tego światopoglądu głoszą, że każdy wykształcony człowiek może sobie stworzyć własny kodeks moralny i dowolnie uznawać, co jest dobre, a co złe moralnie (M. Środa, *Etyka dla myślących. Podręcznik dla szkół ponadgimnazjalnych*, Warszawa 2011). Jeszcze inni chcą zastąpić etykę prawem państwowym lub unijnym, jako że nie ma grzechu i nie ma sumienia moralnego. Pozostaje jedynie ocena relacji czynu do prawa świeckiego lub ocena znaczenia czynu dla życia. Etykę w klasycznym znaczeniu uważa się za wytwór religijny, odbierający człowiekowi wolność i niezależność. Dobry przykład stanowi tu choćby nasz znany filozof Tadeusz Kotarbiński (zm. 1981), który jako ateista w pracach naukowych przedstawiał etykę niezależną od religii, ale zasadnicze treści tej etyki były nadal chrześcijańskie, bo autor pochodził z rodziny chrześcijańskiej i był przez pewien czas człowiekiem wierzącym.

Przyjęcie zatem określonego światopoglądu rodzi w społeczeństwie poważne konsekwencje. Przykładowo według „nowej moralności” należy definitywnie wyrzucić etykę klasyczną z polityki, życia publicznego, kultury, sztuki. Przede wszystkim należy wyrzucić kierowanie się „prawdziwą prawdą”. Trzeba uznać za normalne stosowanie półprawd, kłamstw, oszukiwania, ponieważ to stało się

w jakimś stopniu regułą w polityce, dyplomacji, ekonomii, mediach, grach hazardowych, akcjach wyborczych, walkach międzypartyjnych, rządzeniu państwem, ideologii, propagandzie, handlu, nauczaniu historii itp. Człowiek kierujący się pełną i nagą prawdą to utopista i donkiszot, to samo odnosi się do społeczności. Tymczasem w etyce klasycznej (chrześcijańskiej) prawda była od zawsze warunkiem sine qua non wszelkich relacji społecznych, dialogu kulturowego czy cywilizacyjnego.

Współcześnie w przestrzeni publicznej egzystuje, chociaż niewiele wyraża ją *expressis verbis*, definicja wolności jako możliwości i przyzwolenia na robienie wszystkiego, na co przychodzi ochota („róbta, co chceta...”), może z uwzględnieniem przykrych ograniczeń prawnych („nie krzywdząc innych”). Tak rozumiana wolność nie wyklucza roli jednostkowego, osobistego sumienia, ale ogranicza jego znaczenie na rzecz znajomości i respektowania prawa. W tym modelu moralność indywidualna zastępowana jest pojęciem indywidualnej wrażliwości, a na plan wysuwają się regulacje prawne; dochodzi do tego, że zachowania dozwolone prawnie bywają traktowane jako pozytywne, jako nienaganne moralnie, a ich krytyka podlega penalizacji (operowanie pojęciem grzechu, potępienie przerywania ciąży, krytyka promiskuityzmu czy propagandy homoseksualnej). System prawny danego państwa w takim paradygmacie powinien przyjmować rolę kanonów moralności publicznej oraz indywidualnej (znajomość prawa). Ma to swoje złe i dobre strony – zwalnia człowieka z konieczności refleksji moralnej, tym samym ograniczając jego rozwój duchowy, ale też tworzy jakiś u wspólniony regulator zachowań indywidualnych i zbiorowych, określając granice zwłaszcza złe rozumianej wolności. Można to ująć w takim zdaniu: Skoro już nie potrafimy człowieka wychować, wbijmy mu do głowy, co jest legalne, a co nielegalne. W tej sytuacji sądy, w tym szczególnie Trybunał Konstytucyjny, wkraczają na wspólne pole prawa i moralności.

Jeśli przyjmujemy, że moralność publiczna, jak wcześniej zostało powiedziane, stanowi relację czynów do norm etyki społecznej, to kluczowe wydaje się pytanie o tę etykę. Jej zawieszenie lub brak zgodności co do jej norm, a z taką sytuacją – jak się zdaje – mamy współcześnie do czynienia, może stanowić poważny problem w przypadku oceny różnych sytuacji z metapoziomu prawa. Taka sytuacja pojawia się w orzecznictwie polskiego Trybunału Konstytucyjnego, kiedy nawiązuje on do pojęcia moralności publicznej, obecnego przecież także w Konstytucji RP. Brak jednoznacznego, czytelnego wspólnotowego kodeksu etycznego powoduje, że sędziowie TK odwołują się w takich (na szczęście nielicznych) sytuacjach do własnej intuicji, doświadczeń, przeżyć itp. Obiektywizowanie tych osobistych przekonań poprzez odwoływanie się do wyników badań socjologicznych, wykazujących jakąś większość w spornych kwestiach, wydaje się postępowaniem nieadekwatnym do powagi sytuacji.

Kodeks moralny wypracowany przez cywilizację zachodnią stoi na straży nie tylko relacji społecznych, prawnych, ekonomicznych itp., ale w pewnym sensie decyduje o obliczu Europy. Kiedy się bowiem analizuje dzieje dawniejszych państw, królestw, imperiów, kultur i religii, to narzuca się wniosek, że mamy „zachód Zachodu”, że Europa i kultura euroatlantycka wkraczają w ostatnią fazę historyczną. Prawdopodobnie za lat 100 czy 200 z powodu tego niszczącego chaosu intelektualnego i moralnego nie będzie już Europy, lecz powstanie jakaś Afroeuroazja. Można by się upadkowi przeciwstawić we współpracy wielkiej myśli, Kościołów i państw.

Czy chrześcijanie mogą wtrącać się do „polityki”?

Jan Paweł II w adhortacji *Christifideles laici* pisał m.in. „Świeccy nie mogą rezygnować z udziału w polityce, czyli w różnego rodzaju działalności gospodarczej, społecznej i prawodawczej, która w sposób organiczny służy wzrastaniu dobra wspólnego”. I następnie dodawał: „Kościół uznaje za godną pochwały i szacunku pracę tych, którzy dla posługi ludziom poświęcają swoje siły dobru państwa i podejmują się tego trudnego obowiązku”.

Tymczasem na gruncie polskim „politykę” przedstawia się jako chęć zdobycia oraz sprawowania władzy. Jest to pozostałość po marksizmie, którego wyznawcy przez „politykę” rozumieli raz wszystko, nawet osobistą wiarę w Boga, za co można było być zesłanym, uwięzionym lub zamordowanym, drugi raz wąski wycinek życia publicznego, a mianowicie brutalne i totalne władanie drugim człowiekiem, budowanie zrębów państwa, kształtowanie ustroju i „deptanie” wrogów. Podobnie i niektóre nasze ugrupowania postkomunistyczne, tzw. wolne media, eksperci itd. za „politykę” uważają walkę o władzę naczelną, zdobywanie najwyższych stanowisk państwowych, stosowanie przymusu społecznego, manipulacje, stosowanie oszustw i kłamstw, prowadzenie wojny. W takich znaczeniach „polityka” jest niewątpliwie czymś brutalnym, niegodnym chrześcijanina. Co więcej, społeczeństwu polskiemu udało się wmówić, że polityka to nie dla wierzących w Boga. Tacy ludzie winni się tylko poświęcać, zdawać na opatrność i słuchać „wodzów” zesłanych przez los.

Jednakże takie rozumienia „polityki” nie jest poprawne. Wybitny teolog ks. prof. Czesław Bartnik dowodzi, iż „polis” po grecku, skąd bierze swój źródłosłów słowo „polityka”, oznacza miasto, kraj, ojczyznę, państwo, całość społeczności ludzi. „Polityka” znaczyła więc w starożytności życie obywatelskie, społeczeństwo, rząd państwowy, administrację, ustrój, życie publiczne, dobro wspólne, sztukę życia w państwie. W świecie cywilizowanym „polityka” oznacza natomiast „system doznań społecznych, mądrości socjalnej, szlachetnych dążeń, wartości i czynów zmierzających do dobra wspólnego wszystkich obywateli, podtrzymywania życia ludności państwa, rozwoju, doskonalenia, pedagogii społecznej, strzeżenia ludności przed złoczyncami i wrogami zewnętrznymi oraz całej racji funkcjonowania organizmu społecznego. Jest tam także władza, i stanowiska, i dyscyplina, i przymus, ale w służbie całości”. Stąd też polityka jest w zasadzie szlachetna, słusza; jest prawem, powołaniem i służbą jak najbardziej humanistyczną.

Bezpodstawność poglądu, że chrześcijaństwo nie ma nic wspólnego z polityką, uzasadnia Jan Paweł II w adhortacji apostołskiej poświęconej chrześcijanom świeckim. Na pytanie, czy chrześcijanie świeccy mogą wtrącać się do „polityki” papież odpowiada w nim, że tak, i to nie tylko mogą, lecz wręcz powinni: „Świeccy nie mogą rezygnować z udziału w polityce, czyli w różnego rodzaju działalności gospodarczej, społecznej i prawodawczej, która w sposób organiczny służy wzrastaniu dobra wspólnego”. Dalej papież pisał: „Kościół uznaje za godną pochwały i szacunku pracę tych, którzy dla posługi ludziom poświęcają swoje siły dobru państwa i podejmują się tego trudnego obowiązku”. Wśród podstawowych praw człowieka wymienia, zaraz po prawach do mieszkania, pracy i założenia rodziny, prawo do uczestniczenia w życiu publicznym i politycznym. Uczestniczenie w polityce jest zatem nie tylko prawem, ale i obowiązkiem, który dotyczy wszystkich i każdego z osobna. Co więcej, zgodnie z nauczaniem

papieża „nikomu nie godzi się trwać w bezczynności” – dotyczy to także życia politycznego. „Bierność, która zawsze była postawą nie do przyjęcia, dziś bardziej jeszcze staje się winą (...). Nie ma miejsca na bezczynność, bowiem wiele pracy czeka nas wszystkich w winnicy Pańskiej”, czyli w świecie. Nie ma więc w świecie obszarów wyłączonych, których chrześcijanin nie może kształtować i na których nie ma obowiązku dawać świadectwa wartościom ludzkim, ewangelicznym, takim jak sprawiedliwość, solidarność, wolność, oddanie sprawie wspólnego dobra, prosty styl życia, preferencyjna opcja na rzecz ubogich. Chrześcijanie powinni zatem aktywnie włączyć się w budowę życia społeczno-politycznego swojego kraju i państwa.

Zarzuty kierowane pod adresem polityki nie usprawiedliwiają sceptycyzmu i nieobecności katolików w sprawach publicznych. Mówił bowiem papież: „Ani oskarżenia o karierowiczostwo, o kult władzy, o egoizm i korupcję, które nierzadko są kierowane pod adresem ludzi wchodzących w skład rządu, parlamentu, klasy panującej czy partii politycznej, ani dość rozpowszechniony pogląd, że polityka musi być terenem moralnego zagrożenia, bynajmniej nie usprawiedliwiają sceptycyzmu i nieobecności chrześcijan w sprawach publicznych”. Komentując wypowiedź Ojca Świętego, Andrzej Czeszejko w artykule pt. „Nie można uciekać”, opublikowanym na łamach „Posłańca Warmińskiego”, pisał: „wszelka ucieczka od życia społeczno-politycznego jest niedopuszczalna i nie ma dla niej w nauce Kościoła usprawiedliwienia. Co więcej, trudne sytuacje winny jeszcze bardziej hartować i mobilizować chrześcijan do pracy na rzecz dobra wspólnego. „Chodzi o to”, dodawał ks. Józef Maj, proboszcz parafii pw. św. Katarzyny w Warszawie, senior Konwentu św. Katarzyny, „aby był tworzony świat o ludzkim obliczu, ale zarazem w pełni na miarę człowieka. Nie można więc z państwa wygnać Boga i udawać, że Go nie ma”.

Zarzut o wtrącanie się chrześcijan w politykę jako „nie swoją sprawę” zbijany jest także przez część publicystów katolickich. Jako przykład takiej publicystyki można podać artykuł ks. Czesława Bartnika pt. „Apolityczność czy ponadpartyjność”, w którym autor odpowiadał na pytanie, dlaczego wojsko, policja, służby publiczne, uczelnie, Kościół itd. nie mogą być apolityczne. „W myśl klasycznej definicji polityki żaden obywatel ani żadna grupa nie może być *apolityczna*, lecz właśnie *polityczna*, jakkolwiek różne są formy *bycia politykiem*. Armia, która broni nas przed wrogiem zewnętrznym, strzeże suwerenności i stanowi tarczę przed rozbójnikami tego świata jest – i musi pozostać – polityczną. Należy do samego zmysłu samozachowawczego *polis*. Apolityczna byłaby nonsensem. Tak samo policja, strzegąca nas przed wrogami wewnętrznymi, jest politycznym (jak wskazuje sama jej nazwa) stróżem społeczeństwa, państwa”. I dalej dodawał: „Także Kościół musi być w pewnym sensie *polityczny*, czyli na służbie całemu państwu obywateli. Tyle że jego zadanie i posłannictwo nie jest świeckie, a więc wykracza ponad płaszczyznę ścierających się partii i interesów doczesnych. On służy prawdom wiecznym, etyce państwa, zbawieniu wszystkich obywateli bez wyjątku, także niewierzących. Nie może też popierać tylko jednej partii, bo utożsamiałby się z nią i wchodziłby w konflikt z innymi, sprzeniewierzając się swemu posłannictwu wiecznemu. Musi w tym względzie służyć dobru całości i każdego. Gdyby nie służył obiektywnemu dobru całości, byłby wrogi społeczeństwu albo co najmniej zbyteczny. Kościół *apolityczny* w tym sensie byłby nonsensem”.

Projekt wspierający nauczycieli w kształceniu na odległość realizowany w Mazurskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli w Elku

Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie wdraża projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”. Projekt wychodzi naprzeciw potrzebom nauczycieli pojawiającym się wraz z koniecznością kształcenia zdalnego.

Samo kształcenia zdalne nie jest w Polsce nowością, idea takiego kształcenia pojawiała się w różnych miejscach Polski, tak w ośrodkach doskonalenia nauczycieli, jak i na uczelniach wyższych. Jednak zagadnienie kształcenia zdalnego nigdy nie było podejmowane w ujęciu kompleksowym programowo i terytorialnie.

W projekcie ORE postawiono 3 cele strategiczne:

1. Wsparcie kadr placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek publicznych w zakresie przygotowania nauczycieli szkół i przedszkoli do prowadzenia edukacji zdalnej.
2. Wsparcie nauczycieli szkół i przedszkoli w zakresie prowadzenia edukacji w formie zdalnej z dziećmi/uczniami.
3. Przygotowanie kadr systemu oświaty do pracy w systemie zdalnym z wykorzystaniem Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.

Pewne wyobrażenie o treści szkoleń mających na celu wspieranie najpierw kadr placówek doskonalenia nauczycieli (PDN) oraz bibliotek pedagogicznych (BP), a potem nauczycieli „spod tablicy”, których te kadry mają szkolić, dają nazwy modułów składających się na całość szkoleń:

- I Psychologiczne aspekty edukacji zdalnej.
- II Organizacja procesu kształcenia i wychowania.
- III Metodyka edukacji zdalnej.
- IV Monitorowanie i ocenianie postępów uczniów w edukacji zdalnej.
- V Przegląd wybranych narzędzi edukacji zdalnej.
- VI Zintegrowana Platforma Edukacyjna.
- VII Zoom.
- VIII Microsoft Teams.
- IX Google Meet.
- X Multimedialne zasoby edukacyjne.
- XI Zapewnienie bezpieczeństwa cyfrowego w edukacji zdalnej.
- XII Prawne aspekty edukacji zdalnej.

Projektowi przyświeca idea szkoleń „kaskadowych”. Na początku zaplanowano przeszkolenie nauczycieli przeznaczonych do pełnienia funkcji liderów w ośrodkach. W ich wypadku przewidziano szkolenia w formie e-learningowej (zdalnej) na ZPE (Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej). W dalszej kolejności następują szkolenia kadry PDN i BP w formie e-learningowej na ZPE lub blended learning (mieszane szkolenia zdalne i stacjonarne). Na poziomie szkolenia nauczycieli przewidziano podobnie formę e-learningową na ZPE oraz blended learning.

Projekt zaleca również określone metody pracy dydaktycznej. Ekspozuje np. analizę tekstu, formy audio (podcasty) i wideo (filmy), pracę na forum, testy i quizy, zadania otwarte, webinaria, wykłady, warsztaty i studia przypadku.

Grant MODN w ramach projektu ORE

Jak to wszystko funkcjonuje w skali kraju? Jak to wszystko zrealizować? Przyjęto system grantowy. Ośrodki doskonalenia nauczycieli i biblioteki pedagogiczne z całego kraju mogły opisać szczegółowo, w jaki sposób zamierzają zrealizować pomysły

i wytyczne zamieszczone w projekcie ORE. Ten własny „podprojekt” należało na określonym formularzu i w określonym terminie wysłać do projektodawcy, gdzie podlegał on ocenie. Odpowiednio wysoko ocenione „podprojekty” zostały zakwalifikowane do realizacji i sfinansowane ze środków ORE.

Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku przystąpił do konkursu grantowego, wysyłając „podprojekt” pod nazwą „Wsparcie nauczycieli w kształceniu na odległość w powiatach elckim, piskim, goldapskim i oleckim”. Został on w Warszawie oceniony pozytywnie (wysoko!) i skierowany do realizacji.

Jakie założenia należy skrupulatnie zrealizować w Grancie MODN? Przede wszystkim szkolenia dla nauczycieli muszą być zgodne z ramowym programem szkoleń, realizowane w oparciu o materiały ORE z możliwością wykorzystania materiałów własnych, przebiegać w formie e-learningowej na ZPE lub częściowo w blended learning. Założono orientacyjny czas szkoleń w liczbie 42 godzin. Projekt przewiduje także działania konsultacyjno-doradcze w formie wsparcia indywidualnego. To indywidualne wsparcie (konsultacje) może dotyczyć doboru strategii, metod i technik w pracy w systemie zdalnym, opracowywania i dostosowania programów wychowania przedszkolnego oraz nauczania z uwzględnieniem pracy zdalnej, praktycznego wykorzystania TIK (technologii informacyjno-komunikacyjnej), dostosowania wymagań edukacyjnych do zróżnicowanych potrzeb uczniów, dostosowania sposobów monitorowania oceniania postępów uczniów, wsparcia w przygotowaniu materiałów i pomocy dydaktycznych do pracy z uczniem w systemie zdalnym. Zaplanowano po 7 godzin konsultacji dla każdego uczestnika szkolenia.

Jaka jest skala przedsięwzięcia w elckim MODN? W projekcie przeszkolonych zostanie 178 nauczycieli podzielonych na 21 grup. Zajęcia dla każdej z grup organizuje (prowadzi) wcześniej przygotowany pracownik MODN. W większości są to doradcy metodyczni. Łatwo policzyć, że w dość krótkim czasie (do listopada) przeprowadzone zostaną setki godzin szkoleń zdalnych i stacjonarnych.

Grant w realizacji

Grant MODN w Elku jest już realizowany według opracowanego wcześniej harmonogramu. Nie jest łatwo skoordynować wszystkie działania, ponieważ wiele z nich przebiega równolegle. Pracownicy MODN poznają kolejne moduły, a jednocześnie prowadzą szkolenia i konsultacje z tego zakresu, który sami opanowali. Wyobrażenie o skali działań może dać w jakimś stopniu harmonogram szkoleń tylko dla kadr MODN we wrześniu 2021.

Harmonogram szkoleń we wrześniu

- VII moduł. Zoom – e learning 30.08.2021r.
- III moduł. Metodyka edukacji zdalnej – szkolenie stacjonarne/e-learning MODN 08.09.2021r. godz. 10:00
- VI moduł. Zintegrowana Platforma Edukacyjna – szkolenie stacjonarne/e-learning:
13.09.2021 r. godz. 15:00-19:00 I grupa
15.09.2021 r. godz. 10:30-14:30 II grupa (doradcy z terenu)
16.09.2021 r. godz. 15:00-19:00 III grupa
20.09.2021 r. godz. 15:00-19:00 IV grupa
- IV moduł. Monitorowanie i ocenianie postępów uczniów w edukacji zdalnej – szkolenie on-line/e-learning – 22.09.2021r.

Konsultacje indywidualne z liderem: 1 godzina konsultacje moduł III, VI, IV 2 godzina Metodyka edukacji zdalnej (konsultacje dotyczące tworzenia scenariuszy).

Metodyka edukacji zdalnej

8 września 2021 r. w MODN odbyło się szkolenie konsultantów i doradców metodycznych zaangażowanych w realizację grantu „Wsparcie nauczycieli w kształceniu na odległość w powiatach elekim, piskim, gołdapskim i oleckim”.

Doradczynie metodyczne języka polskiego Monika Budnik i Katarzyna Kamińska przedstawiły wymagania odnoszące się do scenariuszy (konspektów) lekcji zdalnych, które mają powstać w ramach projektu. Te wymagania dotyczą różnych kwestii, np. stylu i rozmiaru czcionki, interlinii, zawartości i objętości konspektu (min. 6-7 stron), ale i takich szczegółów, jak sposób zapisywania źródeł w przypisach. Ciekawym aspektem sprawy jest również badanie oryginalności tekstu konspektu tzw. „systemem antyplagiatowym”, co jest współcześnie standardem w stosunku do prac dyplomowych na różnych poziomach studiów wyższych. Druga część szkolenia przebiegała w formule warsztatowej. Tematem był III moduł szkolenia – „Metodyka edukacji zdalnej” (szkolenie stacjonarne). Uczestnicy pracowali w 3 grupach, tworząc modele lekcji wg określonej strategii aktywizującej. Ten model koncentrowała się przede wszystkim na 3 elementach, jako że pozostałe nie odbiegały od występujących na lekcji tradycyjnej w tradycyjnym ujęciu: wykorzystywanych narzędzi multimedialnych; czynnościach nauczyciela; czynnościach uczniów.

Model 5E bazuje na teorii konstrukttywizmu. Jest jednym z najpopularniejszych dzisiaj modeli edukacyjnych, promujących uczenie się przez doświadczanie, współpracę, realne zaangażowanie i zrozumienie konkretnych treści. Podstawą modelu jest cykl pięciu kroków, które powinien przejść nauczyciel razem z uczniem lub sam uczeń, chcąc zrealizować edukacyjny cel.

Organizacja lekcji 4U jest dość czytelnym dla nauczyciela i dla uczniów sposobem uporządkowania pracy na lekcji w sposób sprzyjający uczeniu się. Przy stałym porządku następujących po sobie części lekcji jest tu miejsce na sporą swobodę w doborze aktywnych metod.

To pozwala dobrze dopasować zajęcia do potrzeb i możliwości uczniów z konkretnego zespołu klasowego.

Model 3A. Nauczyciel zaczyna planowanie od określenia celów, pamiętając o formach aktywności online i offline oraz dobierając narzędzia i multimedia tak, aby budować relacje oparte na współpracy i zaangażowaniu uczniów. Niezależnie od tego, jaki model wybierze, nadaje swojemu nauczaniu ramę, którą łatwiej będzie wypełnić treścią lub zmodyfikować w razie potrzeby.

Podczas warsztatów powstały 3 scenariusze oparte na konkretnej koncepcji, strategii lub metodzie, jak na przykład na koncepcji „odwróconej lekcji”.

Jak wykorzystać ZPE w edukacji

**Zintegrowana
Platforma
Edukacyjna**

20 września 2021 r. zakończyły się szkolenia dla grupy pracowników MODN, konsultantów i doradców metodycznych, dotyczących Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej – platformy edukacyjnej Ministerstwa Edukacji i Nauki (zpe.gov.pl).

Uczestnicy tego szkolenia poznali funkcjonalności ZPE możliwe do wykorzystania w pracy zdalnej oraz zasady doboru narzędzi adekwatnych do celów edukacyjnych i zaplanowanych aktywności uczestników. Platforma jest ustawicznie rozwijana i zyskuje coraz lepsze funkcjonalności. Wcześniej znana jako e-podręczniki.pl. Szkolenie przygotowało do przybliżenia nauczycielom zasobów i możliwości Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej do wykorzystania w pracy zdalnej. Praca z nauczycielami ma w szczególności dotyczyć doboru narzędzia adekwatnych do celów edukacyjnych i zaplanowanych aktywności uczestników, tworzenia własnych materiałów i ścieżek nauki, umiejętnego korzystania z panelu administracyjnego i narzędzi do komunikacji z uczestnikami, planowania procesu monitorowania i ewaluacji z wykorzystaniem funkcjonalności ZPE.

Uczestnicy szkolenia byli pod wrażeniem jakości i różnorodności materiałów zamieszczonych na ZPE oraz bogactwa narzędzi umożliwiających podnoszenie jakości procesu dydaktycznego.

VIVEZ VOTRE VIE! LIVE YOUR LIFE! PRZEŻYJCIE SVOJE ZYCIE!

Międzynarodowy projekt realizowany przez Zespół Szkół nr 2 im.K.K.Baczyńskiego w Elku we współpracy ze szkołami: 10 Geniko Lykeio Kaisarianis z Grecji, Colegiul National Grigore Ghica z Rumunii i Liceo Statale Pascasino z Włoch.

Główne osiągnięcia i rezultaty projektu.

Grupa docelowa 120 uczniów skorzystała z porad i pomocy specjalistów (w trakcie każdego z 4 spotkań międzynarodowych odbyły się spotkania z psychologami, pedagogami lub lekarzami i każda placówka przeprowadziła szereg działań mających na celu prewencję przed uzależnieniem od IT). Uczestnicy projektu wzięli udział w licznych działaniach, które posłużyły im do refleksji nad sposobami spędzania czasu wolnego i wiary we własne możliwości.

Frekwencja uczniów objętych projektem zdecydowanie została polepszona a uczniowie chętniej brali udział w dodatkowych warsztatach np. rękodzieła i zajęciach sportowych. Włączeni zostali do kół i klubów działających w ich szkołach i okolicy. W szkołach rozszerzono działalność wolontariatu na wzór działań szkoły polskiej, stworzono nową strukturę – Klub Czytelnika na wzór szkoły greckiej. Nauczyciele i uczniowie rozwinęli swoje kompetencje językowe i zwiększyli zakres wiedzy socjokulturowej.

W każdej ze szkół odbyły się podobne, ale nie w ten sam sposób zorganizowane działania, np. Dzień bez telefonu czy Rozrywki dawniej i dziś, po czym szkoły wymieniły się pomysłami i w przyszłości sposoby organizowania tych działań zostaną wpisane na stałe do kalendarza wydarzeń w każdej ze szkół partnerskich, będąc modyfikowane w imię wymiany dobrych praktyk. W szkołach powstały skrzynki do umieszczania telefonów komórkowych w trakcie trwania lekcji na wzór szkoły polskiej. Każda ze szkół założyła przy szkole ogródek/teren zieleni, który będzie pielęgnowany przez uczniów i nauczycieli w ich wolnym czasie. Przeprowadzone w szkołach zajęcia z niesienia pomocy przedmedycznej wpłynęły na podwyższenie kompetencji ratowniczych uczniów i nauczycieli.

W trakcie realizacji projektu powstała strona projektu: vivezvortevie.pl, gdzie znajduje się Przewodnik dobrych praktyk (*Guide de bonnes pratiques*), będący zbiorem scenariuszy warsztatów przeprowadzonych w trakcie projektu oraz materiały wypracowane przez uczniów – foldery informacyjne.

Muzeum w edukacji, czyli co nauczyciel może zyskać, odwiedzając muzeum.

Muzeum kojarzy się nam często z instytucją, która zbiera, przechowuje, bada i udostępnia zbiory. Są one ustawione w gablotach, których nie wolno nam dotknąć. Starsze pokolenie może jeszcze pamiętać słynne kaptcie muzealne, bez których nie mieliśmy wstępu na sale. To się na szczęście zmienia.

Współczesne muzea otwierają się na zwiedzających-możemy eksponaty dotknąć, sprawdzić jak działają. Zabierają nas na wycieczkę w czasie. Mamy możliwość stanąć pośrodku ulicy żywcem przeniesionej z okresu dwudziestolecia międzywojennego, chwilę później znajdziemy się na podwórku zrujnowanej wojną kamienicy i ze zgrozą patrzymy na stojący tu czołg z obawą, że znowu wystrzeli.

W XX wieku muzea otwierały działy oświatowe, których zadaniem była popularyzacja zbiorów, organizacja zajęć warsztatowych w celu zwiększenia kontaktu ze zwiedzającymi. Zbiory muzealne stały się środkami dydaktycznymi, wspomagającymi proces uczenia się.

Muzeum jest dziś miejscem edukacji estetycznej, kulturowej, artystycznej, naukowej i historycznej. Nauczyciele od dawna znają i doceniają rolę muzeów w procesie dydaktycznym. Zapewne trudno byłoby znaleźć szkołę, która nie organizuje swoim uczniom wycieczek, w planie których znajdują się muzea. Dużą popularnością cieszą się też lekcje muzealne, przygotowywane i prowadzone przez pracowników muzeów. W dobie zdalnego nauczania nauczyciele jeszcze bardziej docenili rolę muzeów, które udostępniły swoje zbiory on-line. I jest to niezwykle cenne i ważne działanie. Uczniowie mieszkający w miastach, gdzie znajdują się placówki muzealne mają możliwość częstego korzystania z dóbr kultury. Dla uczniów z mniejszych miejscowości wizyta w muzeum wiązała się z wyjazdem i często niemałymi kosztami. Internet minimalizuje te koszty.

Wszyscy słyszeli o najczęściej odwiedzanych muzeach: Luwrze, Muzeum Watykańskim, National Gallery of Art, Muzeum Powstania Warszawskiego, Muzeum II Wojny Światowej, Muzeum Narodowe w Krakowie. Zanim jednak zaczniemy planować dalsze i bliższe wyjazdy, powinniśmy sprawdzić, co oferuje nam nasze najbliższe otoczenie i odwiedzić **Muzeum Historyczne w Elku**, które dynamicznie rozwija swoją ofertę edukacyjną.

Muzeum Historyczne działa od 2012 roku. Początkowo jego siedziba znajdowała się przy ul. Małeckich, ale od 2017 roku Muzeum zajmuje dawny budynek stacyjny na zrewitalizowanym terenie Elkiej Kolei Wąskotorowej.

Na stronie MH możemy przeczytać: „Poprzez nasze działania pragniemy stworzyć przestrzeń dialogu z historią, która jest otwarta na wielowątkowe i wielokulturowe dziedzictwo Elku i Mazur. Swoją misję realizujemy poprzez gromadzenie zbiorów, organizację wystaw i wydarzeń kulturalnych, a także działalność edukacyjną, popularyzatorską i wydawniczą.”

Muzeum Historyczne ma bogatą ofertę skierowaną do elczan i odwiedzających nasze miasto turystów. Na przykład możemy przenieść się w czasy średniowiecza, oglądając licznie zgromadzone narzędzia tortur. Jeśli tortury nie są na nasze nerwy, to warto zobaczyć „Skarb z ulicy Główniej”. Jest to ekspozycja 200 z 680 siedemnastowiecznych monet, które zostały znalezione w 2020 roku. Największemu archeologicznemu odkryciu w dziejach Elku, które w plebiscycie czasopisma „Archeologia Żywa” zostało uznane za „Archeologiczną Sensację Roku 2020”, towarzyszy bardzo interesujący katalog.

Muzeum udostępnia także filmy edukacyjne na YouTube. Możemy między innymi obejrzeć i wykorzystać podczas zajęć z uczniami następujące filmy: „Wielkanoc na Mazurach”, „Skąd się wzięli Mazurzy i mazurska mowa?”, „Elk – historia mojego miasta”.

Mamy też możliwość pobrać grę planszową „Elk po kolei. Podróż przez historię miasta”, przeczytać legendę o Kłobuku lub narysować swoje drzewo genealogiczne. Jednym słowem, z Muzeum Historycznym nie ma czasu na nudę.

W 2021 roku Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku podpisał z Muzeum Historycznym umowę o współpracy. Zaowocowało to między innymi webinarem dla nauczycieli z powiatów elckiego, oleckiego, piskiego, gołdapskiego, w trakcie którego dr Rafał Żytyniec, dyrektor Muzeum Historycznego w Elku, wyjaśnił nauczycielom, dlaczego muzeum może być interesujące dla nauczyciela i ucznia; Jakub Knyżewski, specjalista od spraw wystaw, zaprezentował uczestnikom wystawy, które można obejrzeć w MH; a Magda Szumska oraz Dariusz Jurczak z Działu Edukacji przedstawili ofertę edukacyjną muzeum dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

W nowym roku szkolnym pojawiają się nowe propozycje dla nauczycieli – zachęcam do śledzenia oferty na stronach internetowych obu instytucji modn.elk.pl oraz muzeum.elk.pl

Jak bezpieczne i efektywne korzystać z technologii cyfrowych w przedszkolu?

Realizacja innowacji pedagogicznej w Miejskim Przedszkolu w Białej Piskiej

CZY W EDUKACJI MAŁYCH DZIECI ZASADNE JEST STOSOWANIE TECHNOLOGII CYFROWYCH?

Zbyt wczesne posługiwanie się sprzętem multimedialnym może zaszkodzić organizmowi, który dopiero zaczyna się kształtować – szczególnie narażony jest układ nerwowy. Jednak ma to być może pozytywny wpływ na rozwój poznawczy. Z wypowiedzi psychologów wynika, że zbyt wczesne posługiwanie się technologią komputerową raczej bardziej szkodzi niż pomaga. Niektórzy psychologowie uważają, że smartfony działają na dzieci tak samo jak narkotyki.

Podczas tomografii mózgu naukowcy zauważyli, że używanie smartfonów, tabletów i konsoli gier oddziałuje na korę mózgową odpowiedzialną m.in. za kontrolę emocji tak samo jak kokaina. Technologia działa pobudzająco, zwiększając wydzielanie dopaminy – hormonu szczęścia. Nic więc dziwnego, że dziecko, któremu zabrano tablet, wyraża niezadowolenie, często w stopniu wykraczającym poza racjonalne zachowanie: ma ataki złości, płaczu, wybuchy agresji.

Jak wynika z raportu Fundacji Dzieci Niczyje, 64 proc. dzieci w wieku od sześciu miesięcy do 6,5 lat korzysta z urządzeń mobilnych, 25 proc. robi to codziennie. Jedna czwarta dzieci, które nie ukończyły jeszcze siedmiu lat, ma własny tablet lub smartfon, a połowa rodziców daje dzieciom swoje urządzenia mobilne jako nagrodę. Małe dzieci używają tych urządzeń najczęściej do grania lub oglądania filmów. Tymczasem naukowcy są zdania, że dziecko nie powinno mieć własnego tabletu do dziesiątych urodzin (niektórzy mówią nawet o dwunastych!). Trudno pochować przed dzieckiem wszystkie telefony i tablety, by nigdy się nimi nie bawiło. „Wcale nie ma takiej potrzeby”, mówi Dorota Zawadzka i od razu dodaje, że „trzeba jednak nauczyć dzieci mądrze z nich korzystać”.¹ I w tym przypadku im wcześniej wdrożymy dzieci do bezpiecznego korzystania z zasobów technologii informacyjno-komunikacyjnej, tym lepiej. Nauczyciele nie powinni chronić dzieci przed technologią, tylko przed jej niewłaściwym użytkowaniem. Zatem przedszkole to miejsce, w którym jak najbardziej powinno się stosować technologie cyfrowe. Jednakże nie powinny one zdominować metod i form pracy z dziećmi, a służyć jako udoskonalenie i unowocześnienie metod nauczania, wspierać pracę nauczycieli, motywować dzieci do działania, ułatwiać kontakt i współpracę z rodzicami i instytucjami.

POTRZEBA MATKĄ WYNAŁAZKU

Rok 2020 okazał się trudnym okresem w historii ludzkości. Pandemia COVID-19 sparaliżowała funkcjonowanie poszczególnych państw świata. Pomocna w tej sytuacji okazała się technologia. Zamknięcie placówek oświatowych nie oznaczało przerwania edukacji. Dzięki technologii informacyjnej i komunikacyjnej można było kontynuować naukę i pracę również w przedszkolach. Zrealizowana przeze mnie innowacja była odpowiedzią na potrzeby dzieci, rodziców oraz placówki oświatowej XXI wieku.

„Technologia - super sprawa, z nią nauka i zabawa”- taką nazwę

(tytuł) nadałam działaniom innowacyjnym, gdyż edukacja przedszkolna opiera się na nauce w formie zabawy. Głównym założeniem innowacji było podniesienie jakości kształcenia poprzez modernizację metod nauczania: uatrakcyjnienie zajęć dydaktyczno-wychowawczych narzędziami TIK. Planując innowację, chciałam wzbudzić i choć częściowo zaspokoić dziecięcą ciekawość technologiami cyfrowymi oraz zaszczepić umiar i rozsądek w ich użytkowaniu. Moim celem było przygotowanie przedszkolaków do bezpiecznego, kreatywnego i świadomego korzystania z technologii cyfrowych poprzez szereg zabaw edukacyjnych oraz wsparcie rodziców w zakresie podniesienia świadomości dotyczącej korzystania z nowoczesnych urządzeń technologicznych przez ich dzieci.

Postawiłam sobie zadanie pokazania przedszkolakom i ich rodzicom różnych funkcji komputera i Internetu: rozrywkowej, edukacyjnej, komunikacyjnej ze szczególnym podkreśleniem i uwrażliwieniem na niebezpieczeństwa związane z Internetem oraz niewłaściwym użytkowaniem urządzeń technologicznych.

Planując działania dotyczące modernizacji metod pracy, skupiłam się na takim wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi dydaktycznych (komputer, Internet, itp.), by zgodnie z nadrzędnym celem placówki zadbać o wszechstronny rozwój dziecka oraz udzielić wsparcia rodzinie w procesie nauczania i wychowania.

Innowacja ta była również odpowiedzią na realizację jednego z podstawowych kierunków polityki oświatowej państwa na rok 2020/21, którym było: „Wykorzystanie w procesach edukacyjnych narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość. Bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowych”.

¹ Wiesława Mądrowska, *Podstawy kompetencji cyfrowych dzieci w wieku przedszkolnym wyzwaniem na miarę XXI wieku*, "Monitor Przedszkola" 99(2019), www.monitorprzedszkola.pl [dostęp:15.09.2021].

PRZEBIEG

Innowacja pedagogiczna realizowana była od września do czerwca w roku szkolnym 2020/21 w oparciu o Podstawę programową wychowania przedszkolnego oraz Program wychowawczy z elementami profilaktyki. Odbiorcami i uczestnikami innowacyjnych działań były dzieci 4-5-letnie uczęszczające do grupy „Rumianki” w Miejskim Przedszkolu w Białej Piskiej oraz ich rodzice. Dzieci w trakcie codziennych zabaw i sytuacji edukacyjnych zdobywały wiadomości i umiejętności przygotowujące je do prawidłowego korzystania z technologii cyfrowych. W trakcie zajęć trwających od 15 do 30 minut przedszkolaki zapoznawały się z zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy podczas korzystania z narzędzi cyfrowych, nazewnictwem, niebezpieczeństwami wynikającymi z niewłaściwego użytkowania TIK, poznały możliwości zastosowania narzędzi cyfrowych w zabawie, nauce i komunikacji. W celach edukacyjnych wykorzystałam wyselekcjonowane przeze mnie, dostępne w Internecie: filmy, bajki, piosenki, videotreningi adresowane do dzieci w wieku przedszkolnym oraz aplikacje i materiały multimedialne dostępne online dla nauczycieli.

W procedurach realizacji innowacji zaplanowałam wykonanie minimum 2 razy w miesiącu aktywności z wykorzystaniem TIK według harmonogramu działań.

WRZESIEŃ

„**Kącik komputerowy**” – zorganizowanie w sali przedszkolnej kącika z komputerem stacjonarnym. Dziecko poszerza słownictwo – związane z elementami komputera: monitor, klawiatura, myszka, jednostka centralna, głośniki, poznaje zasady bezpieczeństwa i higieny pracy przy komputerze.

„**Zbiór Zasad Przedszkolaka**” – omówienie zasad zachowania się w różnych sytuacjach w przedszkolu z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej.

Dziecko wie, jakie zachowania są pożądane w przedszkolu, a jakie zachowania są niewłaściwe i dlaczego. Jest świadome konsekwencji nieodpowiednich zachowań.

„**Pamiętki i wspomnienia z wakacji**” – rozmowa na podstawie zdjęć przysłanych przez rodziców drogą internetową. Dziecko dzieli się własnymi przeżyciami, opowiadając o swoich wakacyjnych przygodach uwiecznionych na zdjęciach cyfrowych.

„**E-podręcznik**” – prezentacja multimedialnej wersji kart pracy. Dziecko poznaje edukacyjną funkcję komputera z wykorzystaniem rzutnika i ekranu projekcyjnego, rozwiązuje zadania zawarte w multimedialnym podręczniku, stawia hipotezy, wyciąga wnioski.

„**Moje imię**” – ćwiczenia w pisaniu na klawiaturze. Dziecko ćwiczy sprawność palców, spostrzegawczość wzrokową – odszukuje litery na klawiaturze i sprawdza poprawność zapisu na ekranie

komputera, kształtuje umiejętność rozpoznawania drukowanych liter w swoim imieniu.

„**Segregujemy odpady**” – gra online. Dziecko utrwała kolory pojemników do segregacji śmieci, czuje odpowiedzialność za środowisko naturalne.

PAŹDZIERNIK

„**Technologia ratuje**” – dyskusja na temat zastosowania technologii w zakresie ratowania życia i zdrowia. Dziecko utrwała numery alarmowe, rozwija myślenie przyczynowo-skutkowe, wyciąga wnioski dotyczące rozwoju technologii dla ratowania zdrowia i życia ludzi i zwierząt.

„**Jak spędzam czas z mamą i tatą?**” – rozwijanie umiejętności wypowiadania się na podstawie własnych doświadczeń (wykorzystanie zdjęć cyfrowych przesłanych przez rodziców). Dziecko opowiada o tym, jak jesienią spędza wolny czas z rodzicami, wzmacnia więzi rodzinne, odczuwa dumę i zadowolenie prezentując cyfrowe zdjęcia swoich bliskich.

„Dzień Bezpiecznego Internetu” – prezentacja multimedialna dotycząca walorów korzystania z Internetu, poznanie niebezpieczeństw związanych z niewłaściwym korzystaniem z Internetu na podstawie animowanych filmów edukacyjnych zaczerpniętych z portalu edukacyjnego sieciaki.pl. Dziecko wykonuje rysunek kredkami przedstawiający do czego wykorzystuje Internet (ogląda bajki, słucha muzyki i ogląda teledyski, gra w gry dla dzieci, kontaktuje się z rodziną przebywającą za granicą, wykonuje plakat dotyczący zasad bezpiecznego korzystania z Internetu we współpracy z innymi w programie Word).

„Dzień tolerancji” – dyskusja na podstawie filmu edukacyjnego, wykonanie drzewka tolerancji: dłonie dzieci symbolizujące wartości i postawy takie jak: akceptacja, szacunek, życzliwość, miłość, przyjaźń, serdeczność. Dziecko kształtuje prawidłowe postawy społeczne, w szczególności akceptację odmienności innych, poszanowanie cudzej godności i uwrażliwienie na uczucia innych.

Dzień Pluszowego Misia” – prezentacja swoich pluszowych maskotek w formie zdjęć cyfrowych z wykorzystaniem komputera i rzutnika. Dziecko opowiada o swoim ulubionym pluszowym misiu, który z powodu reżimu sanitarnego został w domu.

„Dzień życzliwości i pozdrowień” – wykonanie laurki dla seniorów z gminy Biała Piska, udostępnienie zdjęcia w mediach społecznościowych. Dziecko jest wrażliwe na potrzeby osób starszych, wyraża swój szacunek i sympatię w formie graficznej, kształtuje postawę społeczną.

„Świat realny jest genialny” – nauka piosenki zachęcającej do rozsądnego korzystania z Internetu. Dziecko śpiewa piosenkę z wykorzystaniem mikrofonu i głośnika, rozumie potrzebę kontrolowania czasu spędzanego na zabawie w Internecie. Wie, że czasu spędzonego z rówieśnikami oraz na świeżym powietrzu nie można zastąpić sprzętem multimedialnym.

„Widiotrening” – ćwiczenia gimnastyczne z wykorzystaniem nagrania profesjonalnego treningu dla dzieci zaczerpniętego z Internetu. Dziecko wykonuje ćwiczenia gimnastyczne zgodnie z filmem instruktażowym, kształtuje sprawność fizyczną, czerpie radość z nietypowych zajęć ruchowych, chętnie wykonuje ćwiczenia, nawet te wymagające wysiłku fizycznego (zajęcia otwarte dla nauczycielek).

GRUDZIEŃ

„Święty Mikołaj myszką malowany” – wykonanie obrazka w programie Paint na ogólnopolski konkurs cyfrowy organizowany przez Przedszkole Miejskie nr 66 w Łodzi. Dziecko poznaje cyfrową technikę rysowania i malowania, kształtuje umiejętności z zakresu korzystania z zasobów TIK, rozwija umiejętności obsługi prostych programów graficznych typu Paint, kształtuje poczucie estetyki.

„Technologia dawniej i dziś” – zabawa dydaktyczna. Dziecko zapoznaje się z wyglądem, nazwami i zastosowaniem różnych wynalazków, wie do czego służą wybrane sprzęty elektroniczne.

„Życzenia świąteczne” – nagranie filmu z życzeniami i przesłanie go rodzicom. Dziecko wzmacnia więzi rodzinne, chce sprawić radość bliskim, pokonuje nieśmiałość występując przed obiektywem smartfona, ćwiczy wyraźną mowę, potrafi zredagować życzenia świąteczne dla rodziców.

„Z wizytą w wiosce Mikołaja” – oglądanie i wysłuchanie Mikołaja oprowadzającego widzów po swojej wiosce i domu. Dziecko uważnie ogląda i słucha nagrania, zapamiętuje szczegóły, wykonuje ilustrację przedstawiającą Mikołaja i jego dom.

STYCZEŃ

„Jak w kinie” – oglądanie bajki z płyty DVD na ekranie projekcyjnym. Dziecko, wie jak zachowywać się w kinie, wypowiada się na temat obejrzanej bajki, słucha wypowiedzi innych (alternatywa dla wycieczki do kina w czasie pandemii).

„Pory roku” – rozwiązywanie zagadek multimedialnych zaczerpniętych z Internetu. Dziecko utrzuła nazwy, kolejność i cechy pór roku z wykorzystaniem YouTube.

„Dzień Babci i Dziadka” – nagranie występu dla dziadków. Dziecko rozumie, że ze względu na pandemię COVID-19 występ dla dziadków musi odbyć się w formie zdalnej, prezentuje umiejętności recytatorskie, wokalne i taneczne, wzmacnia więzi rodzinne, potrafi okazać miłość i wdzięczność najbliższym seniorom.

LUTY

„Dzień kota” – poznanie życia kotów, prezentacja cyfrowych zdjęć swoich pupili na monitorze komputera, nawiązanie współpracy z SCK w Drygalech – ozdobienie kociej sylwety kolorowymi szlaczkami. Dziecko, wie jak opiekować się kotem, opowiada o swoim kocie, doskonali umiejętności grafomotoryczne.

„Gdzie jest moja zabawka?” – ćwiczenia w orientacji przestrzennej z wykorzystaniem latarki dostępnej w smartfonie. Dziecko stosuje określenia: nad, pod, przed, za, między, obok, dół, góra.

„Laptop” – wykonanie pracy plastycznej. Dziecko rozwija sprawność manualną, odwzorowuje znaki, litery i cyfry.

„Rytmika” – zabawy muzyczno-ruchowe z wykorzystaniem Internetu, komputera, rzutnika i ekranu projekcyjnego. Dziecko doskonali rytmiczne poruszanie się do muzyki, ćwiczy szybką reakcję na sygnał dźwiękowy, czerpie radość z zabaw ruchowych (zajęcia otwarte dla nauczycielek).

„Memory” – zabawa z wykorzystaniem gier ze strony necio.pl. Dziecko ćwiczy pamięć wzrokową, zapamiętując położenie obrazków oraz koordynację wzrokowo-ruchową posługując się myszką komputerową.

"Zimowe zabawy" - wykonanie zdjęcia podczas zabaw na śniegu na konkurs fotograficzny organizowany przez Przedszkole Miejskie nr 53 im. Kornela Makuszyńskiego w Sosnowcu. Dziecko jest wrażliwe na piękno zimowej przyrody, czerpie radość ze wspólnych zabaw na śniegu, promuje aktywność na świeżym powietrzu.

"Bezpieczni w sieci" - wykonanie pracy plastycznej z Hanią na konkurs organizowany przez Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku. Dziecko rozwija talent plastyczny, wyraża w ekspresji plastycznej właściwe postawy i zachowania dotyczące bezpieczeństwa dzieci i młodzieży korzystającej z Internetu i różnych aplikacji społecznościowych.

MARZEC

„Instrumenty” – zagadki multimedialne wzrokowo-słuchowe z wykorzystaniem komputera. Dziecko rozpoznaje instrumenty po ich wyglądzie i wydawanych dźwiękach.

„Wiosenne kwiaty” – zabawa interaktywna w czasie nauczania zdalnego, przesłanie rodzicom linku do gry interaktywnej na portalu genial.ly. Dziecko doskonali pamięć i spostrzegawczość, wzbogaca słownictwo o nazwy wiosennych kwiatów.

„Kurka Tosia” - zabawa interaktywna w czasie nauczania zdalnego, przesłanie rodzicom linku do gry interaktywnej na portalu genial.ly doskonalącej u dziecka umiejętność przeliczania oraz dostrzegania i kontynuowania rytmów.

„Wiosenny koncert” – prezentacja piosenek i wierszy z wykorzystaniem mikrofonu i głośnika. Dziecko prezentuje talent recytatorski lub wokalny, nabiera wprawy w posługiwaniu się mikrofonem, pokonuje nieśmiałość związaną z występowaniem przed publicznością, uważnie ogląda występy rówieśników.

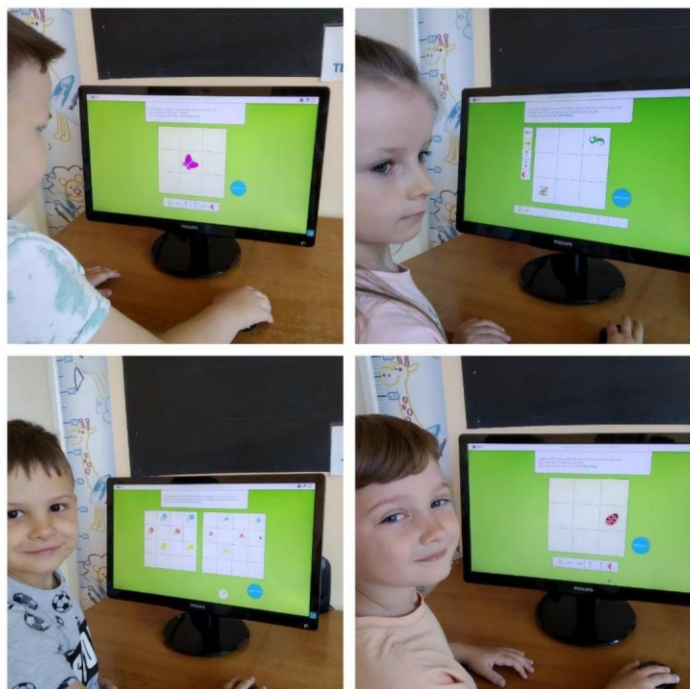

„Zabawa w roboty” – zabawa ruchowo-ortofoniczna. Dziecko porusza się jak robot, tworzy dialogi w języku robotów, tańczy w parze, rozwija pomysłowość i doskonali umiejętność współpracy.

„Mali konstruktorzy” – zabawy konstrukcyjne. Dziecko doskonali umiejętność budowania z klocków urządzeń technologicznych, nadaje im nazwy i omawia zastosowanie, kształtuje kreatywność.

„Kodowanie na ekranie” – ćwiczenia w kodowaniu na komputerze z wykorzystaniem materiałów multimedialnych wydawnictwa PWN. Dziecko, posługując się myszką, ustawia strzałki na odpowiednich polach, potrafi zgodnie z poleceniem zakodować drogę, stosuje zwroty kierunkowe: w prawo, w lewo, w górę, w dół, rozwija wyobraźnię przestrzenną, potrafi zaplanować kolejny krok.

KWIECIEŃ

„Dbajmy o Ziemię” – rozmowa na podstawie obejrzanego filmu edukacyjnego. Dziecko poszerza wiedzę na temat swojej planety, utrzuca sposoby dbania o środowisko naturalne, wykonuje pracę plastyczną.

„Ćwiczenia matematyczne” – zabawa matematyczna z wykorzystaniem gier ze strony kiddoland.pl. Dziecko rozwija umiejętność przeliczania i porównywania liczebności, potrafi wskazać gdzie jest mniej a gdzie więcej, rozpoznaje graficzny zapis cyfr od 0 do 9.

„Teatrzyk cieni” – zabawa teatralna z wykorzystaniem rzutnika i ekranu. Dziecko doskonali umiejętność wycinania wykonując sylwetę do teatrzyku, rozwija kreatywność podczas opowiadania wymyślonej przez siebie historii.

„Dzień książki” – wysłuchanie bajek czytanych przez rodziców (odtworzenie przesłanych przez rodziców filmów). Dziecko uważnie słucha mam czytających bajkę. Wie, że dzięki technologii rodzice mogą kontaktować się z przedszkolem na odległość i angażować się w edukację przedszkolną.

MAJ

„Wars i Sawa” – oglądanie legendy na komputerze w formie teatru kamishibai. Dziecko poznaje legendę, wypowiada się na temat wrażeń. Technika opowiadania, czytania wywodząca się z Japonii, wykorzystująca plansze z obrazkami i tekstem oraz drewnianą lub kartonową skrzynkę (butai), na wzór parawanu z teatrzyków marionetkowych, w której przedstawiane są kolejne fragmenty historii, bajki, opowiadania.

„W świecie technologii” – zabawa dydaktyczna, tworzenie kategorii – ćwiczenia w logicznym myśleniu. Dziecko układa obrazki wg kategorii: do słuchania, oglądania, komunikowania.

„Rymujemy” – zabawa słuchowo-językowa z wykorzystaniem gry na portalu internetowym kiddoland.pl. Dziecko ćwiczy słuch fonematyczny, potrafi wskazać słowa rymujące się.

„Zwierzęta i ich młode” – poszerzenie wiadomości o wiejskich zwierzętach na podstawie filmu edukacyjnego i gry online: „koło fortuny – zwierzęta wiejskie”. Dziecko rozpoznaje zwierzęta wiejskie (krowa, koń, świnia, owca, koza, kura, kogut, kaczka, gęś, indyk, królik), potrafi nazwać i dopasować osobniki dorosłe oraz ich młode, potrafi rozpoznać odgłosy zwierząt wiejskich oraz próbuje je naśladować (usprawnia aparat artykulacyjny), wie, jakie korzyści ma człowiek z hodowli: kur, świń, krów, kóz, owiec, gęsi, pszczoł, przelicza w zakresie 6, dzieli słowa na sylaby, określa pierwszą sylabę. (zajęcia pokazowe dla dyrektora).

„Technologiczne rytmy” – kształtowanie umiejętności dostrzegania i kontynuowania pewnej powtarzalności. Dziecko układa obrazki przedstawiające sprzęt komputerowy w podanej kolejności, potrafi dostrzec i kontynuować rytm matematyczny, utrwała słownictwo związane ze sprzętem komputerowym.

„Dzień pszczół” – poznanie ciekawostek z życia tych owadów. Dziecko ogląda na monitorze komputera film edukacyjny o pszczołach, wie jakie korzyści płyną dla przyrody i człowieka z pracy pszczół, ma świadomość co im zagraża i jak można wspierać te owady, poszerza słownictwo związane z hodowlą pszczół.

CZERWIEC

„Dzień Elektronicznej Zabawki Edukacyjnej” - prezentacja własnej zabawki, omówienie wyglądu i funkcji edukacyjnej. Dziecko opowiada o funkcjach edukacyjnych przyniesionej do przedszkola elektronicznej zabawki, dzieli się z innymi dziećmi, ćwiczy umiejętność rozpoznawania liter i cyfr, utrwała umiejętność pisania swojego imienia literami drukowanymi przy pomocy tablicy i rysika, czerpie radość ze wspólnej zabawy.

„Mali wynalazcy” – zaprojektowanie z klocków lub innych materiałów wybranych wynalazków techniki. Dziecko rozwija umiejętności konstruktorskie oraz wyobraźnię przestrzenną.

„Dobre i złe strony technologii” – dyskusja na temat korzyści i zagrożeń płynących z wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnej. Dziecko wypowiada się na temat, wie jak prawidłowo korzystać ze sprzętów multimedialnych, rozumie,

że niewłaściwe korzystanie z technologii może spowodować choroby i uzależnienie, przedstawia to w formie plakatu.

EFEKTY

Realizacja powyższych działań przyczyniła się do podniesienia jakości kształcenia w grupie "Rumianki" poprzez modernizację metod nauczania, zajęcia dydaktyczno-wychowawcze zostały uatrakcyjnione narzędziami TIK. Technologia informacyjno-komunikacyjna okazała się pomocna również ze względu na pandemię COVID-19, która spowodowała, ograniczenia w funkcjonowaniu przedszkola (dzieci nie mogły przynosić zabawek, rodzice nie mogli wchodzić do sal przedszkolnych, nie można było zapraszać gości na zajęcia, nie odbywały się wycieczki autobusowe). Dzięki wykorzystywaniu zdjęć i filmów dzieci miały możliwość w pełni realizować swoje potrzeby i rozwijać zainteresowania, a rodzice uczestniczyli w życiu grupy zdalnie.

Dzięki odpowiednio dobranym treściom edukacyjnym udało się zaszczepić dzieciom umiar i rozsądek w użytkowaniu TIK. Przedszkolaki potrafią mądrze korzystać z dóbr technologicznych, nie zapominając o wartości jaką dają bezpośrednie i kulturalne kontakty z rówieśnikami, rodziną, społeczeństwem, przyrodą. Celem działań innowacyjnych było również wsparcie rodziców polegające na udzielaniu konkretnych rad, merytorycznych wskazówek dotyczących edukacji, zabawy i komunikacji z wykorzystaniem technologii cyfrowych przez dzieci w wieku przedszkolnym. Zainteresowani rodzice otrzymali linki do fachowej literatury oraz adresy stron internetowych z ćwiczeniami interaktywnymi odpowiednimi dla ich dzieci.

Działania podjęte w ramach innowacji „Technologia – super sprawa, z nią nauka i zabawa” nie wymagały dodatkowych nakładów finansowych, a mimo to stworzyły warunki sprzyjające rozwojowi dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych, pozwoliły na rozwijanie aktywności poznawczej dziecka, zwłaszcza percepcji wzrokowo-słuchowej, wyobraźni, logicznego myślenia oraz koordynacji wzrokowo - ruchowej, a także poszerzenie zasobu słownictwa związanego z technologią informatyczną. Wszystkie zabawy kształtowały umiejętności społeczne (respektowanie ustalonych zasad, współpraca w parach, w zespołach, w grupie), trenowały pamięć i koncentrację uwagi, doskonaliły umiejętności matematyczne, rozbudzały inwencję twórczą i kreatywność. Nie zabrakło również zabaw zachęcających do ruchu i tańca, rozwijających ogólną sprawność fizyczną.

Realizacja innowacji podniosła moje umiejętności i wiedzę w zakresie stosowania technologii informacyjnej w pracy dydaktycznej.